

કુ. ઇ. સ. કેળવણી ખીતામાં પાસ થએલી ટેકસ્ટ બુક-મોડલ બહારમાં.

નવો દેશી હિસાબ મૂળ ભાગ.

નવાં ધારણાંની યાજના પ્રમાણે

બાળ વર્ગની

શેવામાં ધરનાર

સૌ માણીબાઈ છોટાલાલ.

કાયદા પ્રમાણે રજીસ્ટર કરાવી સર્વ હક સ્વધીન રાખ્યા છે.

ભુજંગી છંદ.

અરે. હિંદના લોક માટે હામંગે,
વિભુ આગળે આગિએ આ પ્રસંગે;
મહા માત વિકટારિયા વંશ વૃદ્ધિ,
કરી આપજે તેહને રિદ્ધિ સિદ્ધિ.

સુધારેલ વધારેલ આવૃત્તિ બીજી.

અમદાવાદ—પાનકારને નામે “મનહર” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં

મોતીલાલ ગણપતરામે છાપી.

પ્રાશક અને વેચનાર

શા. માણેકલાલ મોતીલાલ બુકસેલર,

મહાંગન બુકડીપો, અમદાવાદ તથા મુંબાઈ—૨

સંવત ૧૯૬૮.

સને ૧૯૧૨

કીંમત ૦-૨-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કાપીરાશિદ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૪૨૨૦ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ જાલો દેશ દિસા

વિષય મે ૬૪ : ૧૪૪ : ૩૬૫

ગુજરાતી પ્રાથમિક શાળાઓ માટે ટેકસ્ટ બુક-મોટા અક્ષરમાં.

નવો દેશી હિસાબ મૂળ ભાગ.

નવાં ધોરણોની યોજના પ્રમાણે

બાળ વર્ગની

શેવામાં ધરનાર

સૌં માણીબાઈ છોટાલાલ.

આપણા પ્રમાણે રજૂ કરાવી સર્વ લક્ષ સ્વાધીન રાખ્યા છે.

ભુજંગી છંદ.

અમે હિંદના લોકો માટે ઊભાં,
વિભુ આગળે માગિએ આ પ્રસંગે;
મહા માત વિકટારિયા વંશ વૃદ્ધિ,
કરી આપજે તેહને રિદ્ધિ સિદ્ધિ.

સુધારેલ વધારેલ આશ્ચિત્તી બાંધ.

અમદાવાદ—પાનકોરને નાકે “મનહર” પ્રીન્ટિંગ પ્રેસમાં

મોતીલાલ ગણપતરામે છાપી.

પ્રદાશક અને વેચનાર

શા. માણેકલાલ મોતીલાલ બુકસેલર,

મહાજન બુકડીપો, અમદાવાદ તથા મુંબઈ—૨.

સંવત ૧૯૬૮.

સને ૧૯૧૨

કીંમત ૦-૨-૦

વિધાપીઠ ગ્રંથાલય ૪૨૨૦

અમદાવાદ

જાહેરાત

ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંગ્રહ

પરમશ્રેષ્ઠ પ્રજામીતે,

માન શાહ શ્રીજ્યોત્સ્નાનો,
થાને નય નયકાર. ૧

થેટ ચિટનના અધિપતિ,
બાહાદુરને બળવંત;

યશ કિર્તન કોટ કું,
હર પ્રરી હર્ષ અનંત. ૨

રાજ્યાદરના હર્ષમાં,
થવા અધિક આનંદ;

નય નયકાર પ્રવર્તવા,
સર્વ સ્થળે સુખ કંદ. ૩

આગર્ણીસં અગિઆરમાં,
શુભ ડિસેમ્બર માસ;

પવિત્ર બારમી તારીખે,
હર વાધ્યા હલ્લાસ. ૪

પુરાતની રીતે ધર્મો,
રાજ મુકુટ બલી ભાત;

દિલ્હીનો આ દિવસ તો,
પૃથ્વીમાં પ્રખ્યાત. ૫

ભૂપતિઓ સમિષે ભયો,
ભવ્ય કોટા દરબાર;

નિવિ દિને પૂરા કરો,
નય નય નય દરતાર. ૬

શ્રીજ્યોત્સ્ના મહારાજનો,
મહિમા અપરંપાર;

રાજ્ય ભક્તિના ભાવથી,
વાર્ણકું હું આ વાર ૭

નામદાર શહેનશાહ

શ્રી જ્યોત્સ્ના પાંચમા

પ્રભુ આ અમારા રૂડા રાજ્યકર્તાના અમલમાં

સર્વત્ર સુખશાંતિ ફેલાવો.

ધર્મ વિજય પ્રિન્સીંગ પ્રેસ, રીડરોડ—અમદાવાદ.

રાગ માણીગરના ગરબાનો.

માણીગર મહોલે પધારે (એ રાગ.)

શ્રી પાંચમા શહેનશાહ, જ્યોર્જની જાહો જલાલી:
દિલ્લીમાં ભરી દરબાર, ભૂપતિયો સમિપે ઉજાળી.

ટેક.

ઉત્સવ આવ્યો અતિ ઘણો, આજ અમારે અંગ;
કુળ દિપક નૃપ આપનો, જોઈ રાજ્યાડંબેનો પ્રસંગ.

જ્યોર્જની. ૧

પ્રેમે લખી કંકોતરી, મોકલી ગામે ગામ;
દેશો દેશના ભૂપતિ, ઘણા તેડાવ્યા નિજધામ.

જ્યોર્જની. ૨

રાજકુમારો રાજ્યના, મુસદ્દિયોને અમીર;
શ્રીમંત શેઠો નોતર્યા, કાળુ કુલિન શાણુ વીર.

જ્યોર્જની. ૩

મંગળ રચિયો માંડવો, મંગળ પળ મોઝાર;
હાંડી ઝુમર ઝુલતાં, દિપમાળા દિપે હારો હાર.

જ્યોર્જની. ૪

પ્રેરક બહુ શોભિત કરી, અન્નમુળ સિંહાસન;
શ્રી ખામી હોય તેડને, જેને પરમેશ્વર છે પ્રસન્ન.

જ્યોર્જની. ૫

પુરાતની રીતે ધર્યો, રાજ મુકુટ ભલી ભાત;
દિલ્લીનો આ દિવસ તો, આખી પૃથ્વીમાં પ્રખ્યાત.

જ્યોર્જની. ૬

તારા મંડળમાં શશિ, દેવો માંહી સુરેશ;
તેમ સભામાં શોભતા, શાણુ ઘેટ ધિટનના નરેશ.

જ્યોર્જની. ૭

કવિ કોવિદ કવિતા કહે, ઉર વાધે ઉછરંગ;
વાળાં વિધ વિધ ભાતનાં, જણાવે છે અધિક આનંદ.

જ્યોર્જની. ૮

હજાર્યો હિંદુસ્તાન બહુ, પસર્યો આનંદ પૂર;
બાળ વૃદ્ધ નર નારીને, વાધ્યો ઉમંગ અતિશય ઉર.

જ્યોર્જની. ૯

દેશી રાજ્યો સહુ, હૃદય થઈ રણિઆત;
ધર્મ પોતાનો ધારીને, ભાવે ભેટ ધરે ભલો ભાત.

જ્યોર્જની. ૧૦

સદાકાળ અમ ઉપરે, અવિચળ રહેજો રાજ;
ઇશ્વર પાસે માગીયે, હસ્ત જોડીને સહુ સમાજ.

જ્યોર્જની. ૧૧

ઉમાદત્ત ઉમંગથી, આશિષ દે આ વાર,
શાનશાહ શ્રીજ્યોર્જનો, થાજે જગતમાં જયજયકાર.

જ્યોર્જની. ૧૨

બાળવર્ગના પ્રથમ શિક્ષણ પાઠ

દીવાસળીની પેટીઓનાં ૧૦ ખોખાં હો. દરેક ખોખા ઉપર આ સામેની બાજુએ આપેલા દાણાના તેમજ આંકડાનાં પત્તાંની નકલ કરી, દરેક ખોખા ઉપર એક બાજુએ દાણાનું પતું, તથા બીજી બાજુએ તેનાજ આંકડાનું પતું ચોટી દો. પછી અંક પ્રમાણે દરેક ખોખામાં કાંકરીઓ ભરી દો. પછી શિખનાર સાથે ઘરના બેતણુ માણસોની સમક્ષ રમતમાં પૂછો કે આ ખોખામાં કેટલા કાંકરા છે? કહી આપો! જવાબ દેનાર માણસ, ધીમે ધીમે રાજે પડતી રીતે, ખોખા ઉપરના દાણા અનુક્રમે આંગળીઓ મૂકતા જઈ, ગણી દેખાડી, હિમ્મત ભર્યો જવાબ દઈ દેવો. આથી શિખનારબાળક જે જેમ રહ્યો હશે, તેને રસ પડશે અને ઉમદા નકલ કરવાની પદ્ધતિએ ચઢી જશે; એટલે પોતે પણ તે હુન્નર શિખી લેવાને પુરતું ધ્યાન આપશે. જેથી સહેલથી આનંદે સમજાવવાનું દર્શ ગણતાં શિખશે. મોઢથી ગણતો થયા કેડે તેને આક્ષર બાળખાવવાનું બાન પણ તેવીજ રીતે કરાવવું. એટલે ખોખાને ઉલટાવી નાંખો કે ૧-૨ લખેલા અક્ષરો ઉપર આવશે. અને ઉપર પ્રમાણેજ રમત ચલાવો. માત્ર ફેર એટલેજ કે જવાબ દેનારે ખોખાના આંકડા તરફ ટગર ટગર નજર રાખ્યા પછી હલકે રહીને આંગળી મુકીને બોલવું કે આના ઉપર આટલામો આંકડો છે, તેથી ખોખામાં આટલી કાંકરીઓ છે. એટલે આંકડાને બેઠ જાણવાને શોધક બુદ્ધિને બાળક કામે લગાડશે અને તેથી આંક બાળખાવના ઉદ્યમમાં પડતાં તે શિખશે. તે પછી અક્ષર સરસ રીતે કાઢતાં શિખવાને બાળકની સાથે હરીફાઈ ચલાવવી. એટલે “આવો બેપએ! આ આંકડો બાપેલા જેવો કાણ કાઢે છે?” આથી સરસાઈની હરીફાઈ-બુદ્ધિ ખીલી સારા દરકત કાઢતાં શિખશે. આ પ્રમાણે બાળકની રસમય શક્તિ ખીલવી નિયમીત કામ કરવાની ટેવને ઉત્સાહી બનાવતા રહેવું, જેમ સારું કામ કરતો બાળક તેમ ઉત્તેજિત શબ્દોથી સાબાશી આપતા રહેવું કે જેથી તેની કામ કરવાની શક્તિમાં ખૂંત આવ્યાં કરશે.

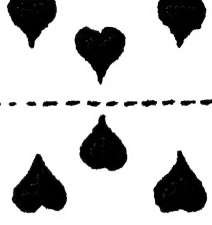

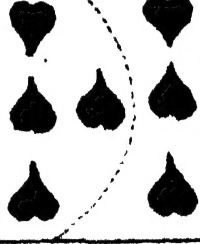

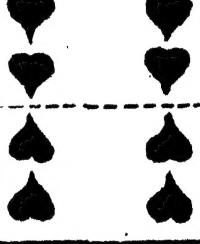
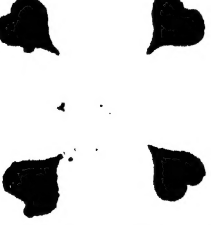
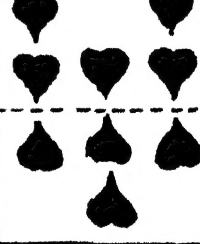
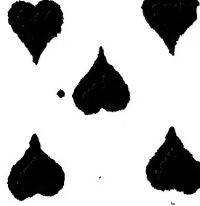
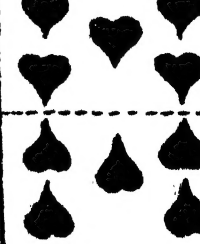
એકથી સો સુધી ગણતાં શિખવાડ્યા પછી, તથા દશ સુધી કાઢતાં આવડ્યા પછી, અગીઆરથી કાઢતાં શિખવતાં એક જાતની દશ વસ્તુઓ જૂદી રાખીને બાળક પાસે તે સ્લેટ ઉપર અંકમાં લખાવો. પછી દશ વાળી સખ્યામાં જેમ જેમ જેટલા જેટલા ઉમેરતા જાવ, તેટલી રકમ, દશનું મીકું બૂસાવી તેને ઠેકાણે, લખાવતા જાઓ; જેથી કારણ શોધક બની, સંયોગી કરણ અને પૃથક્-કરણના શાસ્ત્રીય નિયમે બાકીના આંકનું જ્ઞાન સંપાદન થતાં, સરવાળા તથા બાદ-બાકી સહેલથી કરવાની શક્તિ આવશે. દશમાં દશ નાંખી વીસ થાય ત્યારે-જેમ એકને એક બે થાય, તેમ બે દશે વીસ થાય, એ સાબીત કરી બતાવવું. તેજ પ્રમાણે ૩૦ વખતે પણ:-એટલે જેમ ૨ માં ૧ નાંખતાં ૩ લખાય તેમ વીસમાં દસ નાંખતાં ત્રીસ લખાય તેની પણ સમજ પાડવી. આ પ્રમાણે આગળ પણ રસપૂર્વક અને સમજપૂર્વક શિખવવું. શિખનારને કંટાળો આવે ત્યારે બંધ કરવું અને સાત્ત્વિક નીતિની રસમય વાતો ઇશોપ્સ દેખાડની ટુકી વાતો કહી આનંદ આપવો. છેવટ ટુકમાં રસમાં શિખવાય તેટલું વધારે સારું થશે.

 રસમય વાતો ક્યાં પછી જો સાદી કસરત કરાવવામાં આવે તો ઘણો ફાયદો થાય.

આંક સિખવતાં શિક્ષણ પદ્ધતિની જે સુચનાઓ છે, તે આ સાથે સંબંધ રાખે છે

શિક્ષણ માર્ગદર્શક નમુના.

આ નદામનાં તથા આંકનાં પત્તાંની નકલ દીવાસળીની પેટીઓ ઉપર કરી શિક્ષવતાં બાળકને વિશેષ જામત પડશે. વધુ ખુલાસો જુઓ બાબુના પાનામાં.

	૧	૬	
	૨	૭	
	૩	૮	
	૪	૯	
	૫	૧૦	

[illegible]

નમુનો ૨.			નમુનો ૩.	
●	● ●	● ● ●	૧૧	● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
●	● ●	● ● ●		●
●	● ●	● ● ●	૧૨	● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
●	● ●	● ● ●		● ●
●	● ●	● ● ●	૧૩	● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
●	● ●	● ● ●		● ● ●
●	● ●	● ● ●	૧૪	● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
●	● ●	● ● ●		● ● ● ●
●	● ●	● ● ●	૧૫	● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
●	● ●	● ● ●		● ● ● ● ●
૧૦	૧૦, ૧૦	૧૦, ૧૦, ૧૦	૧૬	● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
૧૦	૨૦	૩૦		● ● ● ● ● ● ●

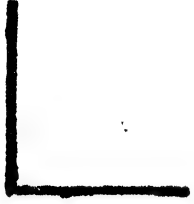
ઊભી લીટી.

આડી લીટી.

વાંછી લીટી.

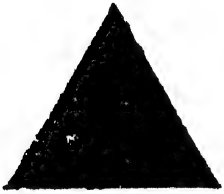
કાટ ખૂણો.

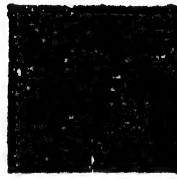
સાંકડો ખૂણો.

પહોળો ખૂણો.

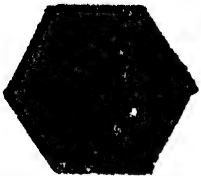
ત્રિકોણ.

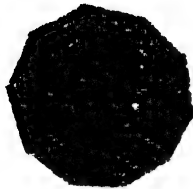
સમચોરસ.

લંબચોરસ.

છ ખૂણા.

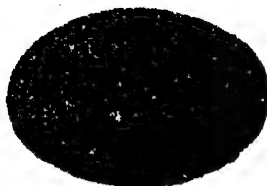
દશ ખૂણા.

ગોળ કુંડાળું.

અર્ધ ગોળ.

લંબ ગોળ.

અર્ધ ચંદ્ર.

બાળ-કસરત.

એટલે બાળકો માટે
અંગ બાળ-સચિત્ર.

બે હાથ નીચે રાખીને સીધા ઉભા રહેવું. હથેલીઓ ખુલી દેખાય, ત્રેમ આંગળા સીધાં રાખવાં બે પગની એડી અડધાડીને અક્કડ ઉભા રહેવું.

૧

ટટાર ઉભા રહીને ગરદન પીઠના ભાગ પર નમાવ્યાં કરવી. બન્ને હાથ કમ્બર પર રાખીને બન્ને પગ ભેડી દેવા.

૨

ટટાર ઉભા રહીને, ગરદન છાતીના ભાગ પર નમાવ્યાં કરવી. બન્ને હાથ કમ્બર પર નાંખી બન્ને પગ ભેડી દધને ઉભા રહેવું.

૩

બે હાથ નીચે જમીન પર રાખી, પગની ધુટણો વાળીને અદર બેસવું.

૪

સામે ઉભા રહીને ટટાર થવું. બે હાથ નાં આંગળાં મેળવી, પગની એડી મેળવી દેવી. મોંદું બંધ રાખી નાકેથી ઉડે. શ્વાસ મેલે તથા મુકેલે.

૫

ધીમે ધીમે એક હાથ ઉચા કરીને મા-
થા ઉપર અક્કર સખી બને હાથની ક-
માન કરવી, અને પાછા લંબાવવા.

૬

ધીમે ધીમે નીચે વાંક વળીને અંગુઠા
પકડવા અને ઘુરત લાંબા હાથ કરીને
સીધા ઉભા થવું.

૭

ધીમે ધીમે આથાપરથી હાથ નીચે કિ-
તારીને કમ્બરથી દૂર સખી સીધા ઉભા
રહેવું.

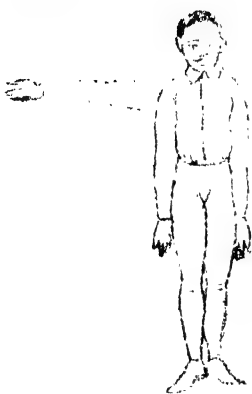
૮

બન્ને હાથ કોણીથી વાળીને આંગળાં
બંને અડકાડવા તથા લંબાવતા રહેવું.

૧૦

બન્ને હાથ પગ પાસે સખી અકડક ઉ-
ભા રહેવું બન્ને વારા ફરતી હાથ લંબા-
વવા તથા અસલ રચીતિએ આણવા.

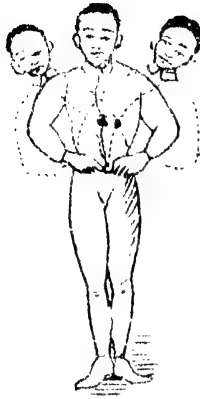
૯

બન્ને હાથને સીધા કરીને કમ્બરપર
સખી વારા ફરતી ઉચુ નીચું બેઈવળવું.

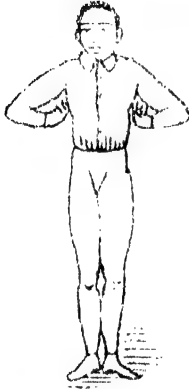
૧૧

બન્ને હાથ કમ્બરપર રાખીને કમ્બરથી
અરધું અંગ બન્ને બાજુ મરોડવું.

૧૨

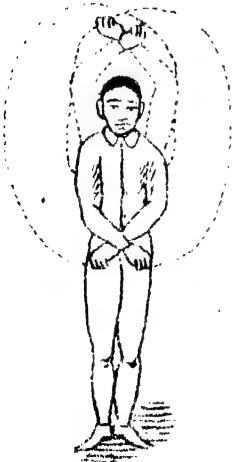
બન્ને હાથ બગલમાં રાખવા, અને
વારાફરતી પગ ભણી લંબાવવા.

૧૩

બગલમાંથી હાથ લઈ ઉંચા કરીને
આંટી વાળવી અને મુઠી બંધ કરીને નીચે
આંટી લઈ ફરીને હાથ ઉંચા કરી આંટી
વાળ્યાં કરવી.

૧૪

બન્ને હાથ કમ્બરપર રાખીને જમણે
પગ ડાબા પગની ઉપર લાદીને આડો
રાખવો અને અસલ સ્થિતિએ આણવો.

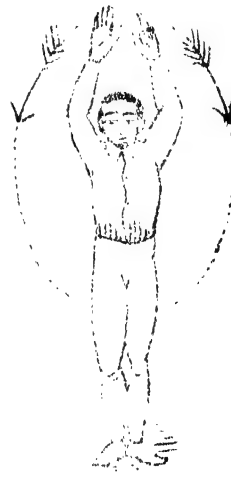
૧૫

ટટાર ઉભા રહીને બન્ને પગે છુટા
લોંઘ ભરાય તેમ ક્રયાં કરવું.

૧૬

બન્ને હાથ ઉંચા કરીને સીધા ઉભા
રહેવું અને પછી ધીમે ધીમે નીચે
ઢિતારવા.

૧૭

સરખા ઉભા રહીને બન્ને હાથ જમણી તરફ લંબાવવા. પછી છાતી સામે થઈને અબી તરફ ચક્રમાં લંબાવી જવા.

૧૮

બન્ને હાથ પીઠ પાછળ લઈ અડધ વાળવી. પીઠે અડાડવી તથા અડગ કરવી. એમ વારંવાર કરવી.

૧૯

બન્ને હાથની અંગુળોને ઉઠ બેસ કરવી.

૨૦

કમ્બરે બન્ને હાથ ટેકવીને સીધા ટ-ટાર ઉભા રહીને વારંવાર પમ હવામાં અકકડ વિઝોળવા. એક પમ ચાર પાંચ વખત વિઝોળ્યા પછી બીજા પમે પણ તેમ કરવું.

૨૧

સીધા ઉભા રહી, બેરથી મૂઠીઓ વાળી માથા ઉપરથી હાથ પાછળ નંખાય તેટલા નાંખી પાછા વાળી ફેરવતાં પાછા પમ બહોળીથી પીઠ પાછળ ફેરવવા.

ખીંછી રીત:—વારા ફરતી અકકડ હાથને ગ્રામ્મ ચક્ર લીધાં કરો.

૨૨

કસરત કરતાં પહેલાં.

રાખવી જોઈતી સમજણ.

બાળકોને માટે ધાવણી આદિ કાંઈ પણ રાચ વિતાની આ કસરતો સાદી છે. અને તેમાં પણ જે આ પછી જતાં વેલા, નિયમો પાળી થોડે થોડે વધતાં વળતાર ધાવણીયો (ડ્રેસ) પકડી મોટી ઉમ્મર સુધી કરતાં રાક્ષસી બળ મેળવી શકાય છે. આપણા બીમસેન જેટલું બળ પ્રાપ્ત કરનાર હાલના વખતનો કસરતી પ્રોફેસર સેન્ડોની કસરતની ચોપડી બાર આનાની પ્રસિદ્ધ થઈ છે, તેનાથી કસરત સંબંધે બીજું વધુ જ્ઞાન મેળવી શકાશે. તેમાં બાળકો માટે સાધારણ કેટલીક રીત તથા કેટલાક નિયમો નીચે પ્રમાણે છે.

સુંવાળી લાકડાની કે લોખંડની ધાવણીઓ-પાશેર, અર્ધોશેર કે શેરની બાળકો સહેલથી પકડી કસરત કરી શકે તેવા વળતની ધાવણીઓ બન્ને હાથમાં મજબુત રખાવીને કે વગર ધાવણીએ બેરથી મૂકીઓ વળાવીને ખુલ્લી હવામાં ગળસર (કમતીમાં કમતી) પાંચ દશ વખત (કે પરસેવો થતાં સુધી) દરેક બાતની કસરત કરાવવી. કસરત કરતાં મોંદું ઉઘાડું ન બેઠાં, પણ હોડેથી બીડી રખાવવું. અતિ જૂંચ પેટે કસરત કરાવવી નહિ, તેમજ જમ્યા પછી તુરત કરાવવી નહિ. ખાંધા કેડે દોઢ બે કલાકેજ કરાવવી. સવારનો વખત ઉત્તમ છે. તાપમાં કે શરદીની હવામાં કરાવવી નહિ. લંગોટી મરાવીને કે ધોતીયાનો કાછોટો મરાવી કરાવવી. કસરત કર્યા પછી તુરત સુકાં કે ગરમ કપડાં પહેરાવવાં. સવારે દાતણ પાણી કરાવી બનજર પાણીથી પેટનો મળ કાઢ્યા પછી-પાંચેક બદામો સાકરની પાંચ કાંકરીઓ સાથે ચાવી ખવડાવ્યા પછી સવારની સ્વચ્છ હવામાં કસરત કરાવતાં બળની સાથે બુદ્ધિની ખીલવણી કારક પરિપક્વ મજબુત મગજ થાય છે. કસરત પછી તરસ લાગે તો તુરત પાણી પીવા દેવું નહિ, પણ થોડો વખત વિત્યા પછી પાશેર અર્ધો શેર માફકસર દૂધ, સહેજ સાકર મેળવેલું પીવા આપે તો કસરતનો શાયદો બસતી થાય છે. મંદવાડમાં કસરત કરાવવી નહિ. કસરત પછી તુરત જાડો કે પેશાબ થાય નહિ, માટે પહેલાં કરાવી લેવાં. તુરત નાહાવાનું પણ નહિ. પરસેવો સુકાયા કેડે નહાવું ઉત્તમ છે. હુંકમાં કસરત કર્યા પછી પા અર્ધો કલાક આરામ લઈ પછી બીજું કામ કરવું જોઈએ.

આ સંબંધમાં વિશેષ જ્ઞાન માટે ખરી લાગણી ધરાવનાર વડીલોએ “વ્યાયામ મીમાંસા, સેન્ડોની બળ પ્રાપ્તિ તેમજ અંગ કસરત તથા સારી સંતતિ” એ પુસ્તકો વાંચવાં.

શ્રી હરિ સદાય સહાય-જયકાર આનંદ ધૂન.

આ વખતની આવૃત્તિનો ઇ. સ. ૧૯૧૨ નો ટ્રાન્સેનેશન પ્રસંગ અતિ આશિસ્વાદ રૂપ સાથે મહા મંગલમય છે. આપણા મહારાજધિરાજ શ્રી શહેનશાહ જ્યોર્જ પાંચમાની ઉદાર પ્રતિભાએ, ખુદ હિંદ માતાની મુલાકાતે દોરી, આવકારદાયક દિલી દરબારે ગીઝ કીમતી બક્ષિસો સાથે કેળવણી ખાતામાં ૫૦ લાખ રૂપીયાની બક્ષિસ આપી, હિંદવાશીઓની વિદ્યા વૃદ્ધિ કરવામાં ઉમંગકાંક્ષા બતાવ્યો છે. તો આપણા શહેનશાહ સરકારની સત્તી લાગણીઓમાંનું આ મહામંગલ પગલું, જાગ પ્રગ્નના માયાબોને, સ્વઆગને પુરતી કેળવણી આપવામાં, ખતીલા અને પ્રેમીલા બનાવવામાં સદા સફળ આશિષવંતુ રહે.

દીર્ઘાયુષી થાઓ માનવંતા મહારાજધિરાજ નામદાર શહેનશાહ જ્યોર્જ પ મા ! પ્રગ્ન અનેક રીતે સુખચેત ભોગવો ભેમતા યશસ્વી અમલમાં ! જાળકાની જ્ઞાન સંપાદન કરવાની શ્રેણિ સુવર્ણિત થાઓ તેમના પ્રતાપી જીવ નાચે ! વિજયવંત હિંદી રાજ્યાભિષેક મહોત્સવ દરેક રીતે રાગ અને પ્રગ્નને સ્મરણીય થાઓ ! જયશ્રીરંગ શિક્ષણશાસ્ત્ર અને કલાનો પ્રકાશ ! ! પ્રભુની અમીદૃષ્ટિ અને કૃપાદૃષ્ટિ થાઓ આ સહુપર ! ! ! આમીન ! ! !

ઉદાર દીલના આપણા માનવંત શહેનશાહ જ્યોર્જ પ મા અને શહેનશાહ ખાનુ મેરિ સરકારના દર્શન વખતે થયેલી ખુશાલીમાં ૧૯૧૨ ની સાલની આવૃત્તિઓનો નફે-ગુજરાતી પ્રગ્નની અને ગુજરાતી ભાષાની ભારે શેવા બજાવનાર મહાત્મા મહીપતરામ રૂપરામના અનાથ આશ્રમમાં તથા તેજ મહાત્માના સનડે ધર્મ નીતિ શિક્ષણ ક્લાસ માટે નિર્માણ કર્યો છે.

શ્રી મહા પ્રભુની સહાય સાથે આ બુકની સફળતા માટે મું.
ઇ. સ. કેળવણી ખાતાનાં મેહેરબાન ડિરેક્ટર સાહેબના તેમજ સહાય-ભૂત વિદ્વાન વર્ગના અને મહેતાજીઓના થયેલા ઉપકાર માટે આભારી છીએ.

પ્રથમાવૃત્તિની યાદગાર પ્રસ્તાવના.

તા. ૧ જાન્યુઆરી ૧૯૦૩. આજનો દિવસ હિંદુસ્થાનના દરેક વતનીને અત્યંત ખુશીનો છે. સત્ય આપણે રાજ્યમાતા શ્રી વિક્ટોરિયાના અમલમાં જે રાજ્ય વધાદારી બતાવી છે, તે આપણા હાલના નામદાર મહારાજાધિરાજ શ્રી સાતમા એડવર્ડે લદામાં લઈ, ઈંગ્લાંડના રાજ્યાભિષેકની માફક, હિંદ તરફનો રાજ્યાભિષેક ખાસ જુદોજ આજ સ્વીકારી બતાવ્યો છે; જે ઈંગ્લાંડની પ્રગતી જેટલીજ ડાગણથી આપણું હિંદવાર્શીઓનું સંરક્ષણ કરવાને તે નામદારની સત્કૃપા ડાગણી બતાવી આપ્યાની શુભ નિશાની છે. આપણા બ્રિટિશ રાજ્ય કર્તાઓમાં આવે મંગળ પ્રસંગ પહેલવહેલોજ દેખીએ છીએ, તો આપણને દિનપ્રતિદિન વિશેષ વધાદારી બતાવવામાં અને તે નામદારની હિંદુસ્થાન ઉપર વધી પડેલી તેમની અમી દૃષ્ટિમાં દિન પ્રતિ-દિન વૃદ્ધિ પામી, આ મંગળ પ્રસંગ પરસ્પર સૌને મંગળરૂપ નીવડે. એ અમારી હિંદવાર્શીઓની અરજ પ્રભુ સાંભળે.

જે પ્રમાણે નામદાર મહારાજાધિરાજશ્રીએ આપણુ પ્રગતને શુભ ચિંતક નિશાની બતાવવામાં ખેતાનું કર્તવ્ય કર્યું છે, તેજ પ્રમાણે આપણે આપણી પ્રગત, આગકા માટે કાંઈક કર-કરવાનું ખેાપાય છે, તો તેવું કર્તવ્ય બળવવામાં તૈયાર થવાને આ સૂચના રૂપ કાર્ય સમગ્ર જનસમૂહની શેવામાં ધરું છું, તો તે પણ સિદ્ધ ફળદાયક ઉતરી આ મંગળ પ્રસંગને વિશેષ હીપાવે—એ પ્રભુ પ્રાર્થના છે.

આ ચોપડીનો વિષય ઘણા ભાગે આગકાના વડીલ શુભ ચિંતકથી ઘરમાંજ શરૂ થાય છે, અને તેમાં કેટલાક શિક્ષણ પદ્ધતિના રસ્તાથી કેવળ અણવાદકાર હોવાથી આગકાના લાભમાં ઘણું ઓછુંજ કરી શકે છે, અને કેટલાક આગકાના સંબંધમાંતો એવું પણ અને છે કે તેમની શુભ ભવિષ્યની આશાજ જતી રહે છે. તેનો અટકાવ થાય તેવા હેતુસર શિક્ષણ પદ્ધતિનો રસ્તો કરી આપ્યો છે, તો તે આગકાના વડીલ શુભ ચિંતકને આ મંગળ પ્રસંગથી ઉપયોગી સાધન નીવડી, તેમને મંગળરૂપ થાયો.

ગુજરાત શાળાપત્ર, કેળવણી આદિ પત્રો તથા શિક્ષણ સંબંધેના વિદ્વાનોનાં પુસ્તકો વાંચી શિક્ષણમાં જાહેરી ગાળનાર સરકારી શાળાના મારા મુરખી મહેતાજી ભાઈએને નમ્રતા પૂર્વક અરજ જે માળાપ આદિ વડીલ માટે આ બુકમાં શિક્ષણ સંબંધે આપેલ “શિક્ષણ પદ્ધતિનો રસ્તો” અને “માર્ગદર્શક નમુના વિ. સૂચનાઓ”માં ખાસ કરી ચિત્ત ધાલી તેને થઈ શકે તેટલો સુંઘમ કરવામાં ટેકા આપે કે તેથી ગણિત હમારતનો પાયો સુધારવામાં જે આપને અતિ શ્રમ કરવો પડે છે અને વખત રોકવો પડે છે, તેમાં કાંઈક ઘટાડો થવા પામે. શિક્ષકો માટે આ શુભ આશા પાર પાડવામાં પ્રભુ નજર રાખે.

દશ ઓળખ.

આંકડામાં.

પ્રત્યક્ષ દર્શન.

શબ્દમાં.

૧

એક

૨

બે

૩

ત્રણ

૪

ચાર

૫

પાંચ

૬

છ

૭

સાત

૮

આઠ

૯

નવ

૧૦

દશ

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦

શરૂઆતે સમજાવેલ આંક શિખવવાને આ ઉપરાંત ખીજ થોડીક રીતે
આ છુકમાં બતાવેલી છે. માશક આવે તે રીતે શિખવો.

આંકના ઘડીયાનો વિભાગ.

ભણતાં

બાળકનું શરીર શોસાય નહિ

પાણુ

હિલટી રીતે પોષાય.

તેમ બને

જો શિખવવાની રીત સરસ હોય તો.

બાળવર્ગના

વડીલ શુભચિંતકોએ

તે શોધી

શિખવવાનું શરૂ કરવું.

તેના

કાંદક રસ્તો

આ બુકમાં શિક્ષણમાર્ગદર્શક નમુના અને પદ્ધતિ દ્વારાએ

આ પૂર્વે તથા પછી બતાવ્યો છે.

શિક્ષણ માર્ગદર્શક નમુનાનાં પત્તાંમાં બતાવેલી રીતે—કે નમુના ૧ લા
ની ઘોડીની રીતે દશ દશ મણકાની દશ હેરા (કે માળાઓ) લઈ
સાબીતિ કરી બતાવતાં જ્ઞાન સાથે ગમ્મત આપી શિખવી શકાશે. ❧

૧	૧૧	૨૧	૩૧	૪૧	૫૧
૨	૧૨	૨૨	૩૨	૪૨	૫૨
૩	૧૩	૨૩	૩૩	૪૩	૫૩
૪	૧૪	૨૪	૩૪	૪૪	૫૪
૫	૧૫	૨૫	૩૫	૪૫	૫૫
૬	૧૬	૨૬	૩૬	૪૬	૫૬
૭	૧૭	૨૭	૩૭	૪૭	૫૭
૮	૧૮	૨૮	૩૮	૪૮	૫૮
૯	૧૯	૨૯	૩૯	૪૯	૫૯
૧૦	૨૦	૩૦	૪૦	૫૦	૬૦

શિ. મા. નમુના બે પ્રમાણે-દશ ને દશ વીસ; ત્રણ વાર દશ એકઠા કરતાં ત્રીસ; એ પ્રમાણે દશ વાર દશ સો થાય ત્યાં સુધી સાખીતિયા શિખવ્યા પછી નમુના ૩ પ્રમાણે દશને એક અગીયપર દશને બે બાર. એમ સાખીત કરી રસપૂર્વક શિખવવું.

૬૧	૭૧	૮૧	૯૧	૧૦૦
૬૨	૭૨	૮૨	૯૨	૨૦૦
૬૩	૭૩	૮૩	૯૩	૩૦૦
૬૪	૭૪	૮૪	૯૪	૪૦૦
૬૫	૭૫	૮૫	૯૫	૫૦૦
૬૬	૭૬	૮૬	૯૬	૬૦૦
૬૭	૭૭	૮૭	૯૭	૭૦૦
૬૮	૭૮	૮૮	૯૮	૮૦૦
૬૯	૭૯	૮૯	૯૯	૯૦૦
૭૦	૮૦	૯૦	૧૦૦	૧૦૦૦

એકને એક	એકને બે	એકને ત્રણ	એકને ચાર	એકને પાંચ	એકને છ
૧ ને ૧ = ૨	૧ ને ૨ = ૩	૧ ને ૩ = ૪	૧ ને ૪ = ૫	૧ ને ૫ = ૬	
૨ ને ૧ = ૩	૨ ને ૨ = ૪	૨ ને ૩ = ૫	૨ ને ૪ = ૬	૨ ને ૫ = ૭	
૩ ને ૧ = ૪	૩ ને ૨ = ૫	૩ ને ૩ = ૬	૩ ને ૪ = ૭	૩ ને ૫ = ૮	
૪ ને ૧ = ૫	૪ ને ૨ = ૬	૪ ને ૩ = ૭	૪ ને ૪ = ૮	૪ ને ૫ = ૯	
૫ ને ૧ = ૬	૫ ને ૨ = ૭	૫ ને ૩ = ૮	૫ ને ૪ = ૯	૫ ને ૫ = ૧૦	
૬ ને ૧ = ૭	૬ ને ૨ = ૮	૬ ને ૩ = ૯	૬ ને ૪ = ૧૦	૬ ને ૫ = ૧૧	
૭ ને ૧ = ૮	૭ ને ૨ = ૯	૭ ને ૩ = ૧૦	૭ ને ૪ = ૧૧	૭ ને ૫ = ૧૨	
૮ ને ૧ = ૯	૮ ને ૨ = ૧૦	૮ ને ૩ = ૧૧	૮ ને ૪ = ૧૨	૮ ને ૫ = ૧૩	
૯ ને ૧ = ૧૦	૯ ને ૨ = ૧૧	૯ ને ૩ = ૧૨	૯ ને ૪ = ૧૩	૯ ને ૫ = ૧૪	
૧૦ ને ૧ = ૧૧	૧૦ ને ૨ = ૧૨	૧૦ ને ૩ = ૧૩	૧૦ ને ૪ = ૧૪	૧૦ ને ૫ = ૧૫	

સમજ પૂર્વક સો સુધી ગણતાં શિખવાડ્યા કેડે એકથી વીસ સુધીના સરવાળા તથા બાદબાકીના અંક મોઢે કરાવવા. તથા રસમય સવાલો પૂછી જવાબ કઢાવવા. સવાલનો નમુનો—તારી પાસે ત્રણ પૈસા હોય અને બીજા ચાર આપુનો કેટલા થાય? એક લઈ લઉંતો કેટલા રહે?

એક ને ૭ સાત	એક ને સાત	એક ને આઠ	એક ને નવ	એક ને દસ
૧ ને ૬ = ૭	૧ ને ૭ = ૮	૧ ને ૮ = ૯	૧ ને ૯ = ૧૦	૧ ને ૧૦ = ૧૧
૨ ને ૬ = ૮	૨ ને ૭ = ૯	૨ ને ૮ = ૧૦	૨ ને ૯ = ૧૧	૨ ને ૧૦ = ૧૨
૩ ને ૬ = ૯	૩ ને ૭ = ૧૦	૩ ને ૮ = ૧૧	૩ ને ૯ = ૧૨	૩ ને ૧૦ = ૧૩
૪ ને ૬ = ૧૦	૪ ને ૭ = ૧૧	૪ ને ૮ = ૧૨	૪ ને ૯ = ૧૩	૪ ને ૧૦ = ૧૪
૫ ને ૬ = ૧૧	૫ ને ૭ = ૧૨	૫ ને ૮ = ૧૩	૫ ને ૯ = ૧૪	૫ ને ૧૦ = ૧૫
૬ ને ૬ = ૧૨	૬ ને ૭ = ૧૩	૬ ને ૮ = ૧૪	૬ ને ૯ = ૧૫	૬ ને ૧૦ = ૧૬
૭ ને ૬ = ૧૩	૭ ને ૭ = ૧૪	૭ ને ૮ = ૧૫	૭ ને ૯ = ૧૬	૭ ને ૧૦ = ૧૭
૮ ને ૬ = ૧૪	૮ ને ૭ = ૧૫	૮ ને ૮ = ૧૬	૮ ને ૯ = ૧૭	૮ ને ૧૦ = ૧૮
૯ ને ૬ = ૧૫	૯ ને ૭ = ૧૬	૯ ને ૮ = ૧૭	૯ ને ૯ = ૧૮	૯ ને ૧૦ = ૧૯
૧૦ ને ૬ = ૧૬	૧૦ ને ૭ = ૧૭	૧૦ ને ૮ = ૧૮	૧૦ ને ૯ = ૧૯	૧૦ ને ૧૦ = ૨૦

સાબીત કરી બતાવ્યા પછી મોઢે કરાવવા તથા રસમય સવાલો પૂછવા.

એકમાંથી એક જાય તો બાકી રહે શુન્ય. બેમાંથી એક જાય તો બાકી રહ્યા એક.

१ - १ = ०	२ - २ = ०	३ - ३ = ०	४ - ४ = ०	५ - ५ = ०
२ - १ = १	३ - २ = १	४ - ३ = १	५ - ४ = १	६ - ५ = १
३ - १ = २	४ - २ = २	५ - ३ = २	६ - ४ = २	७ - ५ = २
४ - १ = ३	५ - २ = ३	६ - ३ = ३	७ - ४ = ३	८ - ५ = ३
५ - १ = ४	६ - २ = ४	७ - ३ = ४	८ - ४ = ४	९ - ५ = ४
६ - १ = ५	७ - २ = ५	८ - ३ = ५	९ - ४ = ५	१० - ५ = ५
७ - १ = ६	८ - २ = ६	९ - ३ = ६	१० - ४ = ६	११ - ५ = ६
८ - १ = ७	९ - २ = ७	१० - ३ = ७	११ - ४ = ७	१२ - ५ = ७
९ - १ = ८	१० - २ = ८	११ - ३ = ८	१२ - ४ = ८	१३ - ५ = ८
१० - १ = ९	११ - २ = ९	१२ - ३ = ९	१३ - ४ = ९	१४ - ५ = ९
११ - १ = १०	१२ - २ = १०	१३ - ३ = १०	१४ - ४ = १०	१५ - ५ = १०

$5 - 5 = 0$	$9 - 9 = 0$	$1 - 1 = 0$	$6 - 6 = 0$	$10 - 10 = 0$
$9 - 5 = 4$	$1 - 9 = 4$	$6 - 1 = 5$	$10 - 6 = 4$	$11 - 10 = 1$
$1 - 5 = 2$	$6 - 9 = 2$	$10 - 1 = 2$	$11 - 6 = 2$	$12 - 10 = 2$
$6 - 5 = 3$	$10 - 9 = 3$	$11 - 1 = 3$	$12 - 6 = 3$	$13 - 10 = 3$
$10 - 5 = 8$	$11 - 9 = 8$	$12 - 1 = 8$	$13 - 6 = 8$	$14 - 10 = 8$
$11 - 5 = 4$	$12 - 9 = 4$	$13 - 1 = 4$	$14 - 6 = 4$	$15 - 10 = 1$
$12 - 5 = 5$	$13 - 9 = 5$	$14 - 1 = 5$	$15 - 6 = 5$	$16 - 10 = 6$
$13 - 5 = 6$	$14 - 9 = 6$	$15 - 1 = 6$	$16 - 6 = 6$	$17 - 10 = 7$
$14 - 5 = 7$	$15 - 9 = 7$	$16 - 1 = 7$	$17 - 6 = 7$	$18 - 10 = 8$
$15 - 5 = 8$	$16 - 9 = 8$	$17 - 1 = 8$	$18 - 6 = 8$	$19 - 10 = 9$
$16 - 5 = 9$	$17 - 9 = 9$	$18 - 1 = 9$	$19 - 6 = 9$	$20 - 10 = 10$

❧ ગાદબાર્કીના આ આંક સાબીત કરી બતાવ્યા પછી મોટે કરાવવાના.

શિ. મા. નમુના ૪ થા ની રીતે કે દશ દશ માણુકાની દશ દશ માળાઓ
ઘોડીના એકઠામાં આડી બાંધીને સાબીત કરી બતાવ્યા પછી મોઢે કરાવો.

૧ × ૧ = ૧	૧ × ૨ = ૨	૧ × ૩ = ૩	૧ × ૪ = ૪
૨ ૧ ૨	૨ ૨ ૪	૨ ૩ ૬	૨ ૪ ૮
૩ ૧ ૩	૩ ૨ ૬	૩ ૩ ૯	૩ ૪ ૧૨
૪ ૧ ૪	૪ ૨ ૮	૪ ૩ ૧૨	૪ ૪ ૧૬
૫ ૧ ૫	૫ ૨ ૧૦	૫ ૩ ૧૫	૫ ૪ ૨૦
૬ ૧ ૬	૬ ૨ ૧૨	૬ ૩ ૧૮	૬ ૪ ૨૪
૭ ૧ ૭	૭ ૨ ૧૪	૭ ૩ ૨૧	૭ ૪ ૨૮
૮ ૧ ૮	૮ ૨ ૧૬	૮ ૩ ૨૪	૮ ૪ ૩૨
૯ ૧ ૯	૯ ૨ ૧૮	૯ ૩ ૨૭	૯ ૪ ૩૬
૧૦ ૧ ૧૦	૧૦ ૨ ૨૦	૧૦ ૩ ૩૦	૧૦ ૪ ૪૦

શૈવન્ટર રાંજના એકઠા આંક અનુક્રમે ઘોડાની વેડ કરાવ્યા બેઠું ના
કરતાં, સાથે રસમય સવાલો પુછવાની ટેવ રાખવી; કે બેઠી આંક શું કામ
આવે છે તેનો ઉપયોગ બાળુએ. સવાલનો નમુનો-એક ચોપડીનો એક
પૈસો તો ચાર ચોપડીના કેટલા ? પૈસાની બે પેના તો ૭ પૈસાની કેટલી ?

૧ × ૫ = ૫	૧ × ૬ = ૬	૧ × ૭ = ૭	૧ × ૮ = ૮
૨ ૫ ૧૦	૨ ૬ ૧૨	૨ ૭ ૧૪	૨ ૮ ૧૬
૩ ૫ ૧૫	૩ ૬ ૧૮	૩ ૭ ૨૧	૩ ૮ ૨૪
૪ ૫ ૨૦	૪ ૬ ૨૪	૪ ૭ ૨૮	૪ ૮ ૩૨
૫ ૫ ૨૫	૫ ૬ ૩૦	૫ ૭ ૩૫	૫ ૮ ૪૦
૬ ૫ ૩૦	૬ ૬ ૩૬	૬ ૭ ૪૨	૬ ૮ ૪૮
૭ ૫ ૩૫	૭ ૬ ૪૨	૭ ૭ ૪૯	૭ ૮ ૫૬
૮ ૫ ૪૦	૮ ૬ ૪૮	૮ ૭ ૫૬	૮ ૮ ૬૪
૯ ૫ ૪૫	૯ ૬ ૫૪	૯ ૭ ૬૩	૯ ૮ ૭૨
૧૦ ૫ ૫૦	૧૦ ૬ ૬૦	૧૦ ૭ ૭૦	૧૦ ૮ ૮૦

વાંચી ઘોડાની નીચે આગળી અરખર ફેરવતા રહેવાની ટેવ છે કે નહીં તે જુઓ.

અનુક્રમે ૧૧ થી ૪૦ સુધીની સંખ્યાને ૧ થી ૧૦ સુધીની સંખ્યાએ ગુણવાથી
બનતા આંક. અગીઆરાથી ત્રાવીસ સુધી. રીત-અગીઆરેક અગીઆરા.

૧ ૯ ૯	૧ ૧૦ ૧૦	૧૧ × ૧ = ૧૧
૨ ૯ ૧૮	૨ ૧૦ ૨૦	૧૧ ૨ ૨૨
૩ ૯ ૨૭	૩ ૧૦ ૩૦	૧૧ ૩ ૩૩
૪ ૯ ૩૬	૪ ૧૦ ૪૦	૧૧ ૪ ૪૪
૫ ૯ ૪૫	૫ ૧૦ ૫૦	૧૧ ૫ ૫૫
૬ ૯ ૫૪	૬ ૧૦ ૬૦	૧૧ ૬ ૬૬
૭ ૯ ૬૩	૭ ૧૦ ૭૦	૧૧ ૭ ૭૭
૮ ૯ ૭૨	૮ ૧૦ ૮૦	૧૧ ૮ ૮૮
૯ ૯ ૮૧	૯ ૧૦ ૯૦	૧૧ ૯ ૯૯
૧૦ ૯ ૯૦	૧૦ ૧૦ ૧૦૦	૧૧ ૧૦ ૧૧૦

સુદ્ધિની ખીલવણી માટે—અગીઆરાથી આંક શિખવતાં એકથી
દાન સુધીના પાઠશાલકીયાનો ઉપયોગ કરી સાખીતિથી શિખવવું. એટલે
એક કોથળીમાં બસો કચુકા ભરી રાખ્યા કે વીસ વીસ મણકાની દશ મા-
ળાઓ બનાવી શિખવે. તેમાં દશ દશની દાર એક બાળુએ રાખવી અને
પછી જે થડીયા શિખવવાના હોય તેના એકમના આંક થોડે છોટે બાળુએ રાખે.

૧૨ × ૧ = ૧૨	૧૩ × ૧ = ૧૩	૧૪ × ૧ = ૧૪
૧૨ ૨ ૨૪	૧૩ ૨ ૨૬	૧૪ ૨ ૨૮
૧૨ ૩ ૩૬	૧૩ ૩ ૩૯	૧૪ ૩ ૪૨
૧૨ ૪ ૪૮	૧૩ ૪ ૫૨	૧૪ ૪ ૫૬
૧૨ ૫ ૬૦	૧૩ ૫ ૬૫	૧૪ ૫ ૭૦
૧૨ ૬ ૭૨	૧૩ ૬ ૭૮	૧૪ ૬ ૮૪
૧૨ ૭ ૮૪	૧૩ ૭ ૯૧	૧૪ ૭ ૯૮
૧૨ ૮ ૯૬	૧૩ ૮ ૧૦૪	૧૪ ૮ ૧૧૨
૧૨ ૯ ૧૦૮	૧૩ ૯ ૧૧૭	૧૪ ૯ ૧૨૬
૧૨ ૧૦ ૧૨૦	૧૩ ૧૦ ૧૩૦	૧૪ ૧૦ ૧૪૦

૧૫ × ૧ = ૧૫	૧૬ × ૧ = ૧૬	૧૭ × ૧ = ૧૭
૧૫ ૨ ૩૦	૧૬ ૨ ૩૨	૧૭ ૨ ૩૪
૧૫ ૩ ૪૫	૧૬ ૩ ૪૮	૧૭ ૩ ૫૧
૧૫ ૪ ૬૦	૧૬ ૪ ૬૪	૧૭ ૪ ૬૮
૧૫ ૫ ૭૫	૧૬ ૫ ૮૦	૧૭ ૫ ૮૫
૧૫ ૬ ૯૦	૧૬ ૬ ૯૬	૧૭ ૬ ૧૦૨
૧૫ ૭ ૧૦૫	૧૬ ૭ ૧૧૨	૧૭ ૭ ૧૧૯
૧૫ ૮ ૧૨૦	૧૬ ૮ ૧૨૮	૧૭ ૮ ૧૩૬
૧૫ ૯ ૧૩૫	૧૬ ૯ ૧૪૪	૧૭ ૯ ૧૫૩
૧૫ ૧૦ ૧૫૦	૧૬ ૧૦ ૧૬૦	૧૭ ૧૦ ૧૭૦

શ્રીરાખી ઉમેરાવી જવાબ કઢાવતા રહો. ૧૦+૫ x ૫=પાંચદાન પચ્ચાસ અને પાંચ પચ્ચા પચ્ચીસ.-પચ્ચાસને પચ્ચીસથી થયા પંચોતેર; તે સાખીત કરી બતાવેથી ચાલીસા સુધીના આંકની ગોઠવણી સમજ પુર્વક જ્ઞાન સાથે શિખી શકશે. સમજ પુર્વક શિખવાની ટેવ પાડવાથી આખીએ જીંદગી હેતુસર સમજ પુર્વક કામ કરવાની શક્તિ પ્રાપ્ત કરશે. પહેલાં જરા વધારે મહેનત લેતાં આગળ ઉપર શિખવનારને પણ કેટલોક શ્રમ ઝોઝો થયાં કરશે.

૧૮ × ૧ = ૧૮	૧૯ × ૧ = ૧૯	૨૦ × ૧ = ૨૦
૧૮ ૨ ૩૬	૧૯ ૨ ૩૮	૨૦ ૨ ૪૦
૧૮ ૩ ૫૪	૧૯ ૩ ૫૭	૨૦ ૩ ૬૦
૧૮ ૪ ૭૨	૧૯ ૪ ૭૬	૨૦ ૪ ૮૦
૧૮ ૫ ૯૦	૧૯ ૫ ૯૫	૨૦ ૫ ૧૦૦
૧૮ ૬ ૧૦૮	૧૯ ૬ ૧૧૪	૨૦ ૬ ૧૨૦
૧૮ ૭ ૧૨૬	૧૯ ૭ ૧૩૩	૨૦ ૭ ૧૪૦
૧૮ ૮ ૧૪૪	૧૯ ૮ ૧૫૨	૨૦ ૮ ૧૬૦
૧૮ ૯ ૧૬૨	૧૯ ૯ ૧૭૧	૨૦ ૯ ૧૮૦
૧૮ ૧૦ ૧૮૦	૧૯ ૧૦ ૧૯૦	૨૦ ૧૦ ૨૦૦

२१ × १ = २१	२२ × १ = २२	२३ × १ = २३
२१ २ ४२	२२ २ ४४	२३ २ ४६
२१ ३ ६३	२२ ३ ६६	२३ ३ ६९
२१ ४ ८४	२२ ४ ८८	२३ ४ ९२
२१ ५ १०५	२२ ५ ११०	२३ ५ ११५
२१ ६ १२६	२२ ६ १३२	२३ ६ १३८
२१ ७ १४७	२२ ७ १५४	२३ ७ १६१
२१ ८ १६८	२२ ८ १७६	२३ ८ १८४
२१ ९ १८९	२२ ९ १९८	२३ ९ २०७
२१ १० २१०	२२ १० २२०	२३ १० २३०

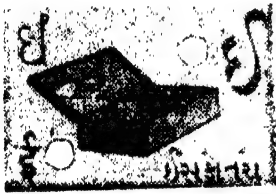

२४ × १ = २४	२५ × १ = २५	२६ × १ = २६
२४ २ ४८	२५ २ ५०	२६ २ ५२
२४ ३ ७२	२५ ३ ७५	२६ ३ ७८
२४ ४ ९६	२५ ४ १००	२६ ४ १०४
२४ ५ १२०	२५ ५ १२५	२६ ५ १३०
२४ ६ १४४	२५ ६ १५०	२६ ६ १५६
२४ ७ १६८	२५ ७ १७५	२६ ७ १८२
२४ ८ १९२	२५ ८ २००	२६ ८ २०८
२४ ९ २१६	२५ ९ २२५	२६ ९ २३४
२४ १० २४०	२५ १० २५०	२६ १० २६०

२७ × १ = २७
२७ २ ५४
२७ ३ ८१
२७ ४ १०८
२७ ५ १३५
२७ ६ १६२
२७ ७ १८९
२७ ८ २१६
२७ ९ २४३
२७ १० २७०

२८ × १ = २८
२८ २ ५६
२८ ३ ८४
२८ ४ ११२
२८ ५ १४०
२८ ६ १६८
२८ ७ १९६
२८ ८ २२४
२८ ९ २५२
२८ १० २८०

२९ × १ = २९
२९ २ ५८
२९ ३ ८७
२९ ४ ११६
२९ ५ १४५
२९ ६ १७४
२९ ७ २०३
२९ ८ २३२
२९ ९ २६१
२९ १० २९०

३० × १ = ३०
३० २ ६०
३० ३ ९०
३० ४ १२०
३० ५ १५०
३० ६ १८०
३० ७ २१०
३० ८ २४०
३० ९ २७०
३० १० ३००

३१ × १ = ३१
३१ २ ६२
३१ ३ ९३
३१ ४ १२४
३१ ५ १५५
३१ ६ १८६
३१ ७ २१७
३१ ८ २४८
३१ ९ २७९
३१ १० ३१०

३२ × १ = ३२
३२ २ ६४
३२ ३ ९६
३२ ४ १२८
३२ ५ १६०
३२ ६ १९२
३२ ७ २२४
३२ ८ २५६
३२ ९ २८८
३२ १० ३२०

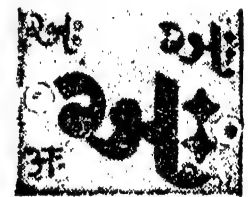
उ३ × १ = उ३	उ४ × १ = उ४	उ५ × १ = उ५
उ३ २ ६६	उ४ २ ६८	उ५ २ ७०
उ३ ३ ६९	उ४ ३ १०२	उ५ ३ १०५
उ३ ४ १३२	उ४ ४ १३६	उ५ ४ १४०
उ३ ५ १६५	उ४ ५ १७०	उ५ ५ १७५
उ३ ६ १९८	उ४ ६ २०४	उ५ ६ २१०
उ३ ७ २३१	उ४ ७ २३८	उ५ ७ २४५
उ३ ८ २६४	उ४ ८ २७२	उ५ ८ २८०
उ३ ९ २९७	उ४ ९ ३०६	उ५ ९ ३१५
उ३ १० ३३०	उ४ १० ३४०	उ५ १० ३५०

उ६ × १ = उ६	उ७ × १ = उ७	उ८ × १ = उ८
उ६ २ ७२	उ७ २ ७४	उ८ २ ७६
उ६ ३ १०८	उ७ ३ १११	उ८ ३ ११४
उ६ ४ १४४	उ७ ४ १४८	उ८ ४ १५२
उ६ ५ १८०	उ७ ५ १८५	उ८ ५ १९०
उ६ ६ २१६	उ७ ६ २२२	उ८ ६ २२८
उ६ ७ २५२	उ७ ७ २५९	उ८ ७ २६६
उ६ ८ २८८	उ७ ८ २९६	उ८ ८ ३०४
उ६ ९ ३२४	उ७ ९ ३३३	उ८ ९ ३४२
उ६ १० ३६०	उ७ १० ३७०	उ८ १० ३८०

એક પદાર્થના બે સરખા કકડા કરીએતો દરેક કકડો અરધો કહી વાય. પૂર્વની રકમમાં
નાઉમેશવાથી અથવા ૧ થી ૧૦૦ સુધીની સંખ્યાને અડધે ગુણવાથી બનતા આંક.

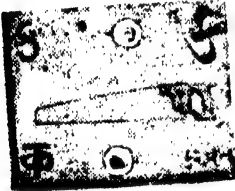
૩૯ × ૧ = ૩૯	૪૦ × ૧ = ૪૦	૧ × ૦૧ = ૦૧
૩૯ ૨ ૭૮	૪૦ ૨ ૮૦	૨ ૦૧ ૧
૩૯ ૩ ૧૧૭	૪૦ ૩ ૧૨૦	૩ ૦૧ ૧૧
૩૯ ૪ ૧૫૬	૪૦ ૪ ૧૬૦	૪ ૦૧ ૨
૩૯ ૫ ૧૯૫	૪૦ ૫ ૨૦૦	૫ ૦૧ ૨૫
૩૯ ૬ ૨૩૪	૪૦ ૬ ૨૪૦	૬ ૦૧ ૩
૩૯ ૭ ૨૭૩	૪૦ ૭ ૨૮૦	૭ ૦૧ ૩૧
૩૯ ૮ ૩૧૨	૪૦ ૮ ૩૨૦	૮ ૦૧ ૪
૩૯ ૯ ૩૫૧	૪૦ ૯ ૩૬૦	૯ ૦૧ ૪૧
૩૯ ૧૦ ૩૯૦	૪૦ ૧૦ ૪૦૦	૧૦ ૦૧ ૫

૧૧ × ૦૧ = ૫૧	૨૧ × ૦૧ = ૧૦૧	૩૧ × ૦૧ = ૧૫૧
૧૨ ૦૧ ૬	૨૨ ૦૧ ૧૧	૩૨ ૦૧ ૧૬
૧૩ ૦૧ ૬૧	૨૩ ૦૧ ૧૧૧	૩૩ ૦૧ ૧૬૧
૧૪ ૦૧ ૭	૨૪ ૦૧ ૧૨	૩૪ ૦૧ ૧૭
૧૫ ૦૧ ૭૧	૨૫ ૦૧ ૧૨૧	૩૫ ૦૧ ૧૭૧
૧૬ ૦૧ ૮	૨૬ ૦૧ ૧૩	૩૬ ૦૧ ૧૮
૧૭ ૦૧ ૮૧	૨૭ ૦૧ ૧૩૧	૩૭ ૦૧ ૧૮૧
૧૮ ૦૧ ૯	૨૮ ૦૧ ૧૪	૩૮ ૦૧ ૧૯
૧૯ ૦૧ ૯૧	૨૯ ૦૧ ૧૪૧	૩૯ ૦૧ ૧૯૧
૨૦ ૦૧ ૧૦	૩૦ ૦૧ ૧૫	૪૦ ૦૧ ૨૦

એક પદાર્થના બે સરખા કકડા કરીએ તો દરેક કકડો અરધો કલેવે. પૂર્વની રકમમાં
ના ઉમેરવાથી અથવા ૧થી ૧૦૦ સુધીની સંખ્યાને અડધે ગુણવાથી મનતા આંક.

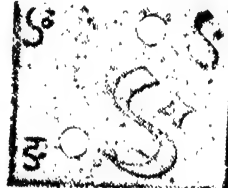
૪૧ × ના = ૨૦૧૧	૫૧ × ના = ૨૫૧૧	૬૧ × ના = ૩૦૧૧
૪૨ ના ૨૧	૫૨ ના ૨૬	૬૨ ના ૩૧
૪૩ ના ૨૧૧	૫૩ ના ૨૬૧	૬૩ ના ૩૧૧
૪૪ ના ૨૨	૫૪ ના ૨૭	૬૪ ના ૩૨
૪૫ ના ૨૨૧	૫૫ ના ૨૭૧	૬૫ ના ૩૨૧
૪૬ ના ૨૩	૫૬ ના ૨૮	૬૬ ના ૩૩
૪૭ ના ૨૩૧	૫૭ ના ૨૮૧	૬૭ ના ૩૩૧
૪૮ ના ૨૪	૫૮ ના ૨૯	૬૮ ના ૩૪
૪૯ ના ૨૪૧	૫૯ ના ૨૯૧	૬૯ ના ૩૪૧
૫૦ ના ૨૫	૬૦ ના ૩૦	૭૦ ના ૩૫

૭૧ × ના = ૩૫૧૧	૮૧ × ના = ૪૦૧૧	૯૧ × ના = ૪૫૧૧
૭૨ ના ૩૬	૮૨ ના ૪૧	૯૨ ના ૪૬
૭૩ ના ૩૬૧	૮૩ ના ૪૧૧	૯૩ ના ૪૬૧
૭૪ ના ૩૭	૮૪ ના ૪૨	૯૪ ના ૪૭
૭૫ ના ૩૭૧	૮૫ ના ૪૨૧	૯૫ ના ૪૭૧
૭૬ ના ૩૮	૮૬ ના ૪૩	૯૬ ના ૪૮
૭૭ ના ૩૮૧	૮૭ ના ૪૩૧	૯૭ ના ૪૮૧
૭૮ ના ૩૯	૮૮ ના ૪૪	૯૮ ના ૪૯
૭૯ ના ૩૯૧	૮૯ ના ૪૪૧	૯૯ ના ૪૯૧
૮૦ ના ૪૦	૯૦ ના ૪૫	૧૦૦ ના ૫૦

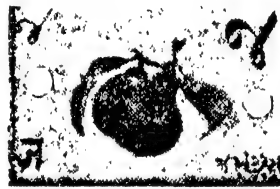
અરધાના બે સરખા કકડા કરીએ તો દરેક કકડો પા કહેવાય. પૂર્વની રકમમાં પા ઉમેરવાથી અથવા ૧ થી ૧૦૦ સુધીની સંખ્યાને પાએ ગુણવાથી બનતા આંકો.

૧ × ૦ = ૦	૧૧ × ૦ = ૨૧૧	૨૧ × ૦ = ૫૧
૨ ૦ ૦	૧૨ ૦ ૩	૨૨ ૦ ૫૧
૩ ૦ ૦	૧૩ ૦ ૩	૨૩ ૦ ૫૧
૪ ૦ ૧	૧૪ ૦ ૩	૨૪ ૦ ૬
૫ ૦ ૧	૧૫ ૦ ૩	૨૫ ૦ ૬
૬ ૦ ૧	૧૬ ૦ ૪	૨૬ ૦ ૬
૭ ૦ ૧	૧૭ ૦ ૪	૨૭ ૦ ૬
૮ ૦ ૨	૧૮ ૦ ૪	૨૮ ૦ ૭
૯ ૦ ૨	૧૯ ૦ ૪	૨૯ ૦ ૭
૧૦ ૦ ૨	૨૦ ૦ ૫	૩૦ ૦ ૭

૩૧ × ૦ = ૭	૪૧ × ૦ = ૧૦	૫૧ × ૦ = ૧૨
૩૨ ૦ ૮	૪૨ ૦ ૧૦	૫૨ ૦ ૧૩
૩૩ ૦ ૮	૪૩ ૦ ૧૦	૫૩ ૦ ૧૩
૩૪ ૦ ૮	૪૪ ૦ ૧૧	૫૪ ૦ ૧૩
૩૫ ૦ ૮	૪૫ ૦ ૧૧	૫૫ ૦ ૧૩
૩૬ ૦ ૯	૪૬ ૦ ૧૧	૫૬ ૦ ૧૪
૩૭ ૦ ૯	૪૭ ૦ ૧૧	૫૭ ૦ ૧૪
૩૮ ૦ ૯	૪૮ ૦ ૧૨	૫૮ ૦ ૧૪
૩૯ ૦ ૯	૪૯ ૦ ૧૨	૫૯ ૦ ૧૪
૪૦ ૦ ૧૦	૫૦ ૦ ૧૨	૬૦ ૦ ૧૫

૬૧ × ૦૧ = ૧૫૧	૭૧ × ૦૧ = ૧૭૧૧૧	૮૧ × ૦૧ = ૨૦૧
૬૨ ૦૧ ૧૫૧	૭૨ ૦૧ ૧૮	૮૨ ૦૧ ૨૦૧
૬૩ ૦૧ ૧૫૧૧	૭૩ ૦૧ ૧૮૧	૮૩ ૦૧ ૨૦૧૧
૬૪ ૦૧ ૧૬	૭૪ ૦૧ ૧૮૧૧	૮૪ ૦૧ ૨૧
૬૫ ૦૧ ૧૬૧	૭૫ ૦૧ ૧૮૧૧૧	૮૫ ૦૧ ૨૧૧
૬૬ ૦૧ ૧૬૧૧	૭૬ ૦૧ ૧૯	૮૬ ૦૧ ૨૧૧૧
૬૭ ૦૧ ૧૬૧૧૧	૭૭ ૦૧ ૧૯૧	૮૭ ૦૧ ૨૧૧૧૧
૬૮ ૦૧ ૧૭	૭૮ ૦૧ ૧૯૧૧	૮૮ ૦૧ ૨૨
૬૯ ૦૧ ૧૭૧	૭૯ ૦૧ ૧૯૧૧૧	૮૯ ૦૧ ૨૨૧
૭૦ ૦૧ ૧૭૧૧	૮૦ ૦૧ ૨૦	૯૦ ૦૧ ૨૨૧૧

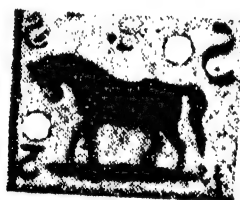

અરથો ને પા પોણો થાય તે સાબીત કરી શિખવવું.

૯૧ × ૦૧ = ૨૨૧૧૧	૧ × ૦૧૧૧ = ૦૧૧૧	૧૧ × ૦૧૧૧ = ૮૧
૯૨ ૦૧ ૨૩	૨ ૦૧૧૧ ૧૧	૧૨ ૦૧૧૧ ૯
૯૩ ૦૧ ૨૩૧	૩ ૦૧૧૧ ૨૧	૧૩ ૦૧૧૧ ૯૧૧
૯૪ ૦૧ ૨૩૧૧	૪ ૦૧૧૧ ૩	૧૪ ૦૧૧૧ ૧૦૧
૯૫ ૦૧ ૨૩૧૧૧	૫ ૦૧૧૧ ૩૧૧	૧૫ ૦૧૧૧ ૧૧૧
૯૬ ૦૧ ૨૪	૬ ૦૧૧૧ ૪૧૧	૧૬ ૦૧૧૧ ૧૨
૯૭ ૦૧ ૨૪૧	૭ ૦૧૧૧ ૫૧	૧૭ ૦૧૧૧ ૧૨૧૧
૯૮ ૦૧ ૨૪૧૧	૮ ૦૧૧૧ ૬	૧૮ ૦૧૧૧ ૧૩૧૧
૯૯ ૦૧ ૨૪૧૧૧	૯ ૦૧૧૧ ૬૧૧	૧૯ ૦૧૧૧ ૧૪૧
૧૦૦ ૦૧ ૨૫	૧૦ ૦૧૧૧ ૭૧૧	૨૦ ૦૧૧૧ ૧૫

૨૧	×	૦૧૧	=	૧૫૧૧
૨૨		૦૧૧		૧૬૧
૨૩		૦૧૧		૧૭૧
૨૪		૦૧૧		૧૮
૨૫		૦૧૧		૧૮૧૧
૨૬		૦૧૧		૧૯૧
૨૭		૦૧૧		૨૦
૨૮		૦૧૧		૨૧
૨૯		૦૧૧		૨૧૧૧
૩૦		૦૧૧		૨૨૧

૩૧	×	૦૧૧	=	૨૩
૩૨		૦૧૧		૨૪
૩૩		૦૧૧		૨૪૧૧
૩૪		૦૧૧		૨૫૧
૩૫		૦૧૧		૨૬
૩૬		૦૧૧		૨૭
૩૭		૦૧૧		૨૭૧૧
૩૮		૦૧૧		૨૮૧
૩૯		૦૧૧		૨૯
૪૦		૦૧૧		૩૦

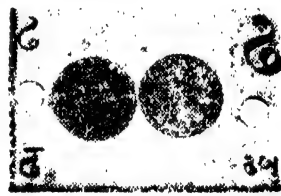

૪૧	×	૦૧૧	=	૩૦૧૧
૪૨		૦૧૧		૩૧૧
૪૩		૦૧૧		૩૨
૪૪		૦૧૧		૩૩
૪૫		૦૧૧		૩૩૧૧
૪૬		૦૧૧		૩૪૧
૪૭		૦૧૧		૩૫
૪૮		૦૧૧		૩૬
૪૯		૦૧૧		૩૬૧૧
૫૦		૦૧૧		૩૭૧

૫૧	×	૦૧૧	=	૩૮
૫૨		૦૧૧		૩૯
૫૩		૦૧૧		૩૯૧૧
૫૪		૦૧૧		૪૦૧
૫૫		૦૧૧		૪૧
૫૬		૦૧૧		૪૨
૫૭		૦૧૧		૪૨૧૧
૫૮		૦૧૧		૪૩૧
૫૯		૦૧૧		૪૪
૬૦		૦૧૧		૪૫

૬૧	×	૦૧૧૧	=	૪૫૧૧૧
૬૨		૦૧૧૧		૪૬૧૧
૬૩		૦૧૧૧		૪૭૧
૬૪		૦૧૧૧		૪૮
૬૫		૦૧૧૧		૪૮૧૧૧
૬૬		૦૧૧૧		૪૯૧૧
૬૭		૦૧૧૧		૫૦૧
૬૮		૦૧૧૧		૫૧
૬૯		૦૧૧૧		૫૧૧૧૧
૭૦		૦૧૧૧		૫૨૧૧

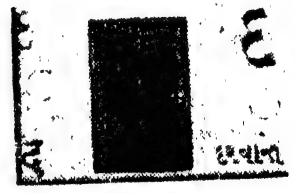
૭૧	×	૦૧૧૧	=	૫૩૧
૭૨		૦૧૧૧		૫૪
૭૩		૦૧૧૧		૫૪૧૧૧
૭૪		૦૧૧૧		૫૫૧૧
૭૫		૦૧૧૧		૫૬૧
૭૬		૦૧૧૧		૫૭
૭૭		૦૧૧૧		૫૭૧૧૧
૭૮		૦૧૧૧		૫૮૧૧
૭૯		૦૧૧૧		૫૯૧
૮૦		૦૧૧૧		૬૦

૮૧	×	૦૧૧૧	=	૬૦૧૧૧
૮૨		૦૧૧૧		૬૧૧૧
૮૩		૦૧૧૧		૬૨૧
૮૪		૦૧૧૧		૬૩
૮૫		૦૧૧૧		૬૩૧૧૧
૮૬		૦૧૧૧		૬૪૧૧
૮૭		૦૧૧૧		૬૫૧
૮૮		૦૧૧૧		૬૬
૮૯		૦૧૧૧		૬૬૧૧૧
૯૦		૦૧૧૧		૬૭૧૧

૯૧	×	૦૧૧૧	=	૬૮૧
૯૨		૦૧૧૧		૬૯
૯૩		૦૧૧૧		૬૯૧૧૧
૯૪		૦૧૧૧		૭૦૧૧
૯૫		૦૧૧૧		૭૧૧
૯૬		૦૧૧૧		૭૨
૯૭		૦૧૧૧		૭૨૧૧૧
૯૮		૦૧૧૧		૭૩૧૧
૯૯		૦૧૧૧		૭૪૧
૧૦૦		૦૧૧૧		૭૫

૧ × ૧૧ = ૧૧	૧૧ × ૧૧ = ૧૩૧૧	૨૧ × ૧૧ = ૨૬૧
૨ ૧૧ ૨૧૧	૧૨ ૧૧ ૧૫	૨૨ ૧૧ ૨૭૧
૩ ૧૧ ૩૧૧	૧૩ ૧૧ ૧૬૧	૨૩ ૧૧ ૨૮૧૧
૪ ૧૧ ૫	૧૪ ૧૧ ૧૭૧	૨૪ ૧૧ ૩૦
૫ ૧૧ ૬૧	૧૫ ૧૧ ૧૮૧૧	૨૫ ૧૧ ૩૧૧
૬ ૧૧ ૭૧	૧૬ ૧૧ ૨૦	૨૬ ૧૧ ૩૨૧
૭ ૧૧ ૮૧૧	૧૭ ૧૧ ૨૧૧	૨૭ ૧૧ ૩૩૧૧
૮ ૧૧ ૧૦	૧૮ ૧૧ ૨૨૧	૨૮ ૧૧ ૩૫
૯ ૧૧ ૧૧૧	૧૯ ૧૧ ૨૩૧૧	૨૯ ૧૧ ૩૬૧
૧૦ ૧૧ ૧૨૧	૨૦ ૧૧ ૨૫	૩૦ ૧૧ ૩૭૧

૩૧ × ૧૧ = ૩૮૧૧	૪૧ × ૧૧ = ૫૧૧	૫૧ × ૧૧ = ૬૩૧૧
૩૨ ૧૧ ૪૦	૪૨ ૧૧ ૫૨૧	૫૨ ૧૧ ૬૫
૩૩ ૧૧ ૪૧૧	૪૩ ૧૧ ૫૩૧૧	૫૩ ૧૧ ૬૬૧
૩૪ ૧૧ ૪૨૧	૪૪ ૧૧ ૫૫	૫૪ ૧૧ ૬૭૧
૩૫ ૧૧ ૪૩૧૧	૪૫ ૧૧ ૫૬૧	૫૫ ૧૧ ૬૮૧૧
૩૬ ૧૧ ૪૫	૪૬ ૧૧ ૫૭૧	૫૬ ૧૧ ૭૦
૩૭ ૧૧ ૪૬૧	૪૭ ૧૧ ૫૮૧૧	૫૭ ૧૧ ૭૧૧
૩૮ ૧૧ ૪૭૧	૪૮ ૧૧ ૬૦	૫૮ ૧૧ ૭૨૧
૩૯ ૧૧ ૪૮૧૧	૪૯ ૧૧ ૬૧૧	૫૯ ૧૧ ૭૩૧૧
૪૦ ૧૧ ૫૦	૫૦ ૧૧ ૬૨૧	૬૦ ૧૧ ૭૫

૬૧ × ૧૧ = ૭૬૧	૭૧ × ૧૧ = ૮૮૧	૮૧ × ૧૧ = ૧૦૧૧
૬૨ ૧૧ ૭૭૧	૭૨ ૧૧ ૮૦	૮૨ ૧૧ ૧૦૨૧
૬૩ ૧૧ ૭૮૧	૭૩ ૧૧ ૮૧	૮૩ ૧૧ ૧૦૩૧
૬૪ ૧૧ ૮૦	૭૪ ૧૧ ૮૨	૮૪ ૧૧ ૧૦૪
૬૫ ૧૧ ૮૧	૭૫ ૧૧ ૮૩	૮૫ ૧૧ ૧૦૫
૬૬ ૧૧ ૮૨	૭૬ ૧૧ ૮૪	૮૬ ૧૧ ૧૦૬
૬૭ ૧૧ ૮૩	૭૭ ૧૧ ૮૫	૮૭ ૧૧ ૧૦૭
૬૮ ૧૧ ૮૪	૭૮ ૧૧ ૮૬	૮૮ ૧૧ ૧૦૮
૬૯ ૧૧ ૮૫	૭૯ ૧૧ ૮૭	૮૯ ૧૧ ૧૦૯
૭૦ ૧૧ ૮૬	૮૦ ૧૧ ૮૮	૯૦ ૧૧ ૧૧૦
૭૧ ૧૧ ૮૭	૮૧ ૧૧ ૮૯	૯૧ ૧૧ ૧૧૧
૭૨ ૧૧ ૮૮	૮૨ ૧૧ ૯૦	૯૨ ૧૧ ૧૧૨

૯૧ × ૧૧ = ૧૧૩૧	૧ × ૧૧ = ૧૧	૧૧ × ૧૧ = ૧૨૧
૯૨ ૧૧ ૧૧૪	૨ ૧૧ ૩	૧૨ ૧૧ ૧૮
૯૩ ૧૧ ૧૧૫	૩ ૧૧ ૪	૧૩ ૧૧ ૧૯
૯૪ ૧૧ ૧૧૬	૪ ૧૧ ૫	૧૪ ૧૧ ૨૦
૯૫ ૧૧ ૧૧૭	૫ ૧૧ ૬	૧૫ ૧૧ ૨૧
૯૬ ૧૧ ૧૧૮	૬ ૧૧ ૭	૧૬ ૧૧ ૨૨
૯૭ ૧૧ ૧૧૯	૭ ૧૧ ૮	૧૭ ૧૧ ૨૩
૯૮ ૧૧ ૧૨૦	૮ ૧૧ ૯	૧૮ ૧૧ ૨૪
૯૯ ૧૧ ૧૨૧	૯ ૧૧ ૧૦	૧૯ ૧૧ ૨૫
૧૦૦ ૧૧ ૧૨૨	૧૦ ૧૧ ૧૧	૨૦ ૧૧ ૨૬
૧૦૧ ૧૧ ૧૨૩	૧૧ ૧૧ ૧૨	૨૧ ૧૧ ૨૭
૧૦૨ ૧૧ ૧૨૪	૧૨ ૧૧ ૧૩	૨૨ ૧૧ ૨૮
૧૦૩ ૧૧ ૧૨૫	૧૩ ૧૧ ૧૪	૨૩ ૧૧ ૨૯
૧૦૪ ૧૧ ૧૨૬	૧૪ ૧૧ ૧૫	૨૪ ૧૧ ૩૦

२१ × १११ = ३१११	३१ × १११ = ४६११	४१ × १११ = ६१११
२२ १११ ३३	३२ १११ ४८	४२ १११ ६३
२३ १११ ३४११	३३ १११ ४९११	४३ १११ ६४११
२४ १११ ३५	३४ १११ ५१	४४ १११ ६५
२५ १११ ३७११	३५ १११ ५२११	४५ १११ ६७११
२६ १११ ३६	३६ १११ ५४	४६ १११ ६६
२७ १११ ४०११	३७ १११ ५५११	४७ १११ ७०११
२८ १११ ४२	३८ १११ ५७	४८ १११ ७२
२९ १११ ४३११	३९ १११ ५८११	४९ १११ ७३११
३० १११ ४५	४० १११ ६०	५० १११ ७५

५१ × १११ = ७६११
५२ १११ ७८
५३ १११ ७९११
५४ १११ ८१
५५ १११ ८२११
५६ १११ ८४
५७ १११ ८५११
५८ १११ ८७
५९ १११ ८८११
६० १११ ९०

६१ × १११ = ९१११
६२ १११ ९३
६३ १११ ९४११
६४ १११ ९५
६५ १११ ९७११
६६ १११ ९९
६७ १११ १००११
६८ १११ १०२
६९ १११ १०३११
७० १११ १०५

७१	×	१॥	=	१०६॥
७२		१॥		१०८
७३		१॥		१०९॥
७४		१॥		१११
७५		१॥		११२॥
७६		१॥		११४
७७		१॥		११५॥
७८		१॥		११७
७९		१॥		११८॥
८०		१॥		१२०

८१	×	१॥	=	१२१॥
८२		१॥		१२३
८३		१॥		१२४॥
८४		१॥		१२६
८५		१॥		१२७॥
८६		१॥		१२९
८७		१॥		१३०॥
८८		१॥		१३२
८९		१॥		१३३॥
९०		१॥		१३५

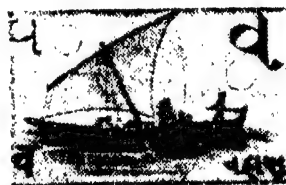
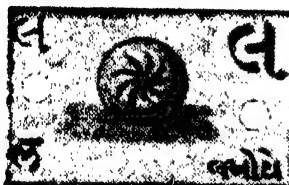

९१	×	१॥	=	१३६॥
९२		१॥		१३८
९३		१॥		१३९॥
९४		१॥		१४१
९५		१॥		१४२॥
९६		१॥		१४४
९७		१॥		१४५॥
९८		१॥		१४७
९९		१॥		१४८॥
१००		१॥		१५०

१	×	२॥	=	२॥
२		२॥		५
३		२॥		७॥
४		२॥		१०
५		२॥		१२॥
६		२॥		१५
७		२॥		१७॥
८		२॥		२०
९		२॥		२२॥
१०		२॥		२५

૧૧	×	૨૧૧	=	૨૭૧૧
૧૨		૨૧૧		૩૦
૧૩		૨૧૧		૩૨૧૧
૧૪		૨૧૧		૩૫
૧૫		૨૧૧		૩૭૧૧
૧૬		૨૧૧		૪૦
૧૭		૨૧૧		૪૨૧૧
૧૮		૨૧૧		૪૫
૧૯		૨૧૧		૪૭૧૧
૨૦		૨૧૧		૫૦

૨૧	×	૨૧૧	=	૫૨૧૧
૨૨		૨૧૧		૫૫
૨૩		૨૧૧		૫૭૧૧
૨૪		૨૧૧		૬૦
૨૫		૨૧૧		૬૨૧૧
૨૬		૨૧૧		૬૫
૨૭		૨૧૧		૬૭૧૧
૨૮		૨૧૧		૭૦
૨૯		૨૧૧		૭૨૧૧
૩૦		૨૧૧		૭૫

૩૧	×	૨૧૧	=	૭૭૧૧
૩૨		૨૧૧		૮૦
૩૩		૨૧૧		૮૨૧૧
૩૪		૨૧૧		૮૫
૩૫		૨૧૧		૮૭૧૧
૩૬		૨૧૧		૯૦
૩૭		૨૧૧		૯૨૧૧
૩૮		૨૧૧		૯૫
૩૯		૨૧૧		૯૭૧૧
૪૦		૨૧૧		૧૦૦

૪૧	×	૨૧૧	=	૧૦૨૧૧
૪૨		૨૧૧		૧૦૫
૪૩		૨૧૧		૧૦૭૧૧
૪૪		૨૧૧		૧૧૦
૪૫		૨૧૧		૧૧૨૧૧
૪૬		૨૧૧		૧૧૫
૪૭		૨૧૧		૧૧૭૧૧
૪૮		૨૧૧		૧૨૦
૪૯		૨૧૧		૧૨૨૧૧
૫૦		૨૧૧		૧૨૫

५१	× रा॥	= १२७॥
५२	रा॥	१३०
५३	रा॥	१३२॥
५४	रा॥	१३५
५५	रा॥	१३७॥
५६	रा॥	१४०
५७	रा॥	१४२॥
५८	रा॥	१४५
५९	रा॥	१४७॥
६०	रा॥	१५०

६१	× रा॥	= १५२॥
६२	रा॥	१५५
६३	रा॥	१५७॥
६४	रा॥	१६०
६५	रा॥	१६२॥
६६	रा॥	१६५
६७	रा॥	१६७॥
६८	रा॥	१७०
६९	रा॥	१७२॥
७०	रा॥	१७५

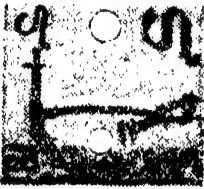
७१	× रा॥	= १७७॥
७२	रा॥	१८०
७३	रा॥	१८२॥
७४	रा॥	१८५
७५	रा॥	१८७॥
७६	रा॥	१९०
७७	रा॥	१९२॥
७८	रा॥	१९५
७९	रा॥	१९७॥
८०	रा॥	२००

८१	× रा॥	= २०२॥
८२	रा॥	२०५
८३	रा॥	२०७॥
८४	रा॥	२१०
८५	रा॥	२१२॥
८६	रा॥	२१५
८७	रा॥	२१७॥
८८	रा॥	२२०
८९	रा॥	२२२॥
९०	रा॥	२२५

આનપાનના ગુણાકારી આંક—પાએ પાએ એક આનો.

૯૧	×	૨૧૧	=	૨૨૭૧૧
૯૨		૨૧૧		૨૩૦
૯૩		૨૧૧		૨૩૨૧૧
૯૪		૨૧૧		૨૩૫
૯૫		૨૧૧		૨૩૭૧૧
૯૬		૨૧૧		૨૪૦
૯૭		૨૧૧		૨૪૨૧૧
૯૮		૨૧૧		૨૪૫
૯૯		૨૧૧		૨૪૭૧૧
૧૦૦		૨૧૧		૨૫૦

૦	૦	~
૦૧	૦	=
૦૧૧	૦	≈
૧)	૦	૦
૧૧	૦	૦~
૧૧૧	૦	૦≈
૧૧૧૧	૦	૦≈
૨)	૦	૦૧
૨૧	૦	૦૧~
૨૧૧	૦	૦૧≈

૦	૦૧	≈
૦૧	૦૧	૦
૦૧૧	૦૧	૦≈
૧)	૦૧	૦૧
૧૧	૦૧	૦૧≈
૧૧૧	૦૧	૦૧૧
૧૧૧૧	૦૧	૦૧૧≈
૨)	૦૧	૧)
૨૧	૦૧	૧)≈
૨૧૧	૦૧	૧

૦	૦૧૧	≈
૦૧	૦૧૧	૦≈
૦૧૧	૦૧૧	૦૧~
૧)	૦૧૧	૦૧૧
૧૧	૦૧૧	૦૧૧≈
૧૧૧	૦૧૧	૧)≈
૧૧૧૧	૦૧૧	૧~
૨)	૦૧૧	૧૧
૨૧	૦૧૧	૧૧≈
૨૧૧	૦૧૧	૧૧≈

વેપારી વર્ગના વિશેષ આંક:- 'એક ઉડે ઉડ, બે ઉડાં સાત' થી ચાલુ થયા. ૨૫

૧×૩૧=૩૧	૧૧×૩૧=૩૮૧	૨૧×૩૧=૭૩૧	૩૧×૩૧=૧૦૮૧	૪૧×૩૧=૧૪૩૧
૨ ૩૧ ૭	૧૨* ૩૧ ૪૨	૨૨ ૩૧ ૭૭	૩૨ ૩૧ ૧૧૨	૪૨ ૩૧ ૧૪૭
૩ ૩૧ ૧૦૧	૧૩ ૩૧ ૪૫૧	૨૩ ૩૧ ૮૦૧	૩૩ ૩૧ ૧૧૫૧	૪૩ ૩૧ ૧૫૦૧
૪ ૩૧ ૧૪	૧૪ ૩૧ ૪૯	૨૪ ૩૧ ૮૪	૩૪ ૩૧ ૧૧૯	૪૪ ૩૧ ૧૫૪
૫ ૩૧ ૧૭૧	૧૫ ૩૧ ૫૨૧	૨૫ ૩૧ ૮૭૧	૩૫ ૩૧ ૧૨૨૧	૪૫ ૩૧ ૧૫૭૧
૬ ૩૧ ૨૧	૧૬ ૩૧ ૫૬	૨૬ ૩૧ ૯૧	૩૬ ૩૧ ૧૨૬	૪૬ ૩૧ ૧૬૧
૭ ૩૧ ૨૪૧	૧૭ ૩૧ ૫૯૧	૨૭ ૩૧ ૯૪૧	૩૭ ૩૧ ૧૨૯૧	૪૭ ૩૧ ૧૬૪૧
૮ ૩૧ ૨૮	૧૮ ૩૧ ૬૩	૨૮ ૩૧ ૯૮	૩૮ ૩૧ ૧૩૩	૪૮ ૩૧ ૧૬૮
૯ ૩૧ ૩૧૧	૧૯ ૩૧ ૬૬૧	૨૯ ૩૧ ૧૦૧૧	૩૯ ૩૧ ૧૩૬૧	૪૯ ૩૧ ૧૭૧૧
૧૦ ૩૧ ૩૫	૨૦ ૩૧ ૭૦	૩૦ ૩૧ ૧૦૫	૪૦ ૩૧ ૧૪૦	૫૦ ૩૧ ૧૭૫

સુધરેલા ધોરણો પ્રમાણે આ તથા પછીના આંક સ્કુલ વિદ્યાર્થીઓને ગોખાવવા નિર્ણય છે.

મુંબઈના તોલ, માપ આદિની સમજ.

દુકાની=એક પાઈ. દોઢીયું=એક પૈસો.

મુંબઈમાં એક શેર ૨૮ રૂપિયાભારનો ગણાય છે.

૨ ટીપરીનો ૧ શેર (૨૮ રૂપિયાભાર)

ગુજરાતમાં એક શેર ૪૦ રૂપિયાભારનો ગણાય છે.

૪ શેરની એક પાયલી.

રેલવેમાં એક શેર ૮૦ રૂપિયાભારનો ગણાય છે.

૧૬ પાયલીનો ૧ ફંદો

અર્ધી=એક પાઈ

ત્રણુ દમડી=અર્ધલો.

૮ ફંદાની ૧ ખાંડી.

૫૧×૩૧=૧૭૮૧	૬૧×૩૧=૨૧૩૧	૭૧×૩૧=૨૪૮૧	૮૧×૩૧=૨૮૩૧	૯૧×૩૧=૩૧૮૧
૫૨ ૩૧ ૧૮૨	૬૨ ૩૧ ૨૧૭	૭૨ ૩૧ ૨૫૨	૮૨ ૩૧ ૨૮૭	૯૨ ૩૧ ૩૨૨
૫૩ ૩૧ ૧૮૫૧	૬૩ ૩૧ ૨૨૦૧	૭૩ ૩૧ ૨૫૫૧	૮૩ ૩૧ ૨૯૦૧	૯૩ ૩૧ ૩૨૫૧
૫૪ ૩૧ ૧૮૯	૬૪ ૩૧ ૨૨૪	૭૪ ૩૧ ૨૫૯	૮૪ ૩૧ ૨૯૪	૯૪ ૩૧ ૩૨૯
૫૫ ૩૧ ૧૯૨૧	૬૫ ૩૧ ૨૨૭૧	૭૫ ૩૧ ૨૬૨૧	૮૫ ૩૧ ૨૯૭૧	૯૫ ૩૧ ૩૩૨૧
૫૬ ૩૧ ૧૯૬	૬૬ ૩૧ ૨૩૧	૭૬ ૩૧ ૨૬૬	૮૬ ૩૧ ૩૦૧	૯૬ ૩૧ ૩૩૬
૫૭ ૩૧ ૧૯૯૧	૬૭ ૩૧ ૨૩૪૧	૭૭ ૩૧ ૨૬૯૧	૮૭ ૩૧ ૩૦૪૧	૯૭ ૩૧ ૩૩૯૧
૫૮ ૩૧ ૨૦૩	૬૮ ૩૧ ૨૩૮	૭૮ ૩૧ ૨૭૩	૮૮ ૩૧ ૩૦૮	૯૮ ૩૧ ૩૪૩
૫૯ ૩૧ ૨૦૬૧	૬૯ ૩૧ ૨૪૧૧	૭૯ ૩૧ ૨૭૬૧	૮૯ ૩૧ ૩૧૧૧	૯૯ ૩૧ ૩૪૬૧
૬૦ ૩૧ ૨૧૦	૭૦ ૩૧ ૨૪૫	૮૦ ૩૧ ૨૮૦	૯૦ ૩૧ ૩૧૫	૧૦૦ ૩૧ ૩૫૦

૨૬ એક દશકે દશ, બે દશકે વીસ તથા મોઢાના બાળ હિસાબ.

૧×૧૦=૧૦	૧૧×૧૦=૧૧૦	૨૧×૧૦=૨૧૦	૩૧×૧૦=૩૧૦	૪૧×૧૦=૪૧૦
૨ ૧૦ ૨૦	૧૨ ૧૦ ૧૨૦	૨૨ ૧૦ ૨૨૦	૩૨ ૧૦ ૩૨૦	૪૨ ૧૦ ૪૨૦
૩ ૧૦ ૩૦	૧૩ ૧૦ ૧૩૦	૨૩ ૧૦ ૨૩૦	૩૩ ૧૦ ૩૩૦	૪૩ ૧૦ ૪૩૦
૪ ૧૦ ૪૦	૧૪ ૧૦ ૧૪૦	૨૪ ૧૦ ૨૪૦	૩૪ ૧૦ ૩૪૦	૪૪ ૧૦ ૪૪૦
૫ ૧૦ ૫૦	૧૫ ૧૦ ૧૫૦	૨૫ ૧૦ ૨૫૦	૩૫ ૧૦ ૩૫૦	૪૫ ૧૦ ૪૫૦
૬ ૧૦ ૬૦	૧૬ ૧૦ ૧૬૦	૨૬ ૧૦ ૨૬૦	૩૬ ૧૦ ૩૬૦	૪૬ ૧૦ ૪૬૦
૭ ૧૦ ૭૦	૧૭ ૧૦ ૧૭૦	૨૭ ૧૦ ૨૭૦	૩૭ ૧૦ ૩૭૦	૪૭ ૧૦ ૪૭૦
૮ ૧૦ ૮૦	૧૮ ૧૦ ૧૮૦	૨૮ ૧૦ ૨૮૦	૩૮ ૧૦ ૩૮૦	૪૮ ૧૦ ૪૮૦
૯ ૧૦ ૯૦	૧૯ ૧૦ ૧૯૦	૨૯ ૧૦ ૨૯૦	૩૯ ૧૦ ૩૯૦	૪૯ ૧૦ ૪૯૦
૧૦ ૧૦ ૧૦૦	૨૦ ૧૦ ૨૦૦	૩૦ ૧૦ ૩૦૦	૪૦ ૧૦ ૪૦૦	૫૦ ૧૦ ૫૦૦

૨ હોઢીઆંની દુકાની કેટલી

૩ હોઢીઆંની ત્રણ દમડી કેટલી

૨ આનાની ત્રણ દમડી કેટલી

૩ આનાનાં હોઢીઆં કેટલાં

૨ આનાનાં ફરીઆં કેટલાં

૮ ફરીઆંની અર્ધી કેટલી

૭ ફરીઆંની અર્ધી કેટલી

૪ આનાનાં ફરીઆં કેટલાં

૯ ફરીઆંના આના કેટલા

૨૬ હોઢીઆંના આના કેટલા

૭ હોઢીઆંની અર્ધી કેટલી

૫ હોઢીઆંની ત્રણ દમડી કેટલી.

૫૧×૧૦=૫૧૦	૬૧×૧૦=૬૧૦	૭૧×૧૦=૭૧૦	૮૧×૧૦=૮૧૦	૯૧×૧૦=૯૧૦
૫૨ ૧૦ ૫૨૦	૬૨ ૧૦ ૬૨૦	૭૨ ૧૦ ૭૨૦	૮૨ ૧૦ ૮૨૦	૯૨ ૧૦ ૯૨૦
૫૩ ૧૦ ૫૩૦	૬૩ ૧૦ ૬૩૦	૭૩ ૧૦ ૭૩૦	૮૩ ૧૦ ૮૩૦	૯૩ ૧૦ ૯૩૦
૫૪ ૧૦ ૫૪૦	૬૪ ૧૦ ૬૪૦	૭૪ ૧૦ ૭૪૦	૮૪ ૧૦ ૮૪૦	૯૪ ૧૦ ૯૪૦
૫૫ ૧૦ ૫૫૦	૬૫ ૧૦ ૬૫૦	૭૫ ૧૦ ૭૫૦	૮૫ ૧૦ ૮૫૦	૯૫ ૧૦ ૯૫૦
૫૬ ૧૦ ૫૬૦	૬૬ ૧૦ ૬૬૦	૭૬ ૧૦ ૭૬૦	૮૬ ૧૦ ૮૬૦	૯૬ ૧૦ ૯૬૦
૫૭ ૧૦ ૫૭૦	૬૭ ૧૦ ૬૭૦	૭૭ ૧૦ ૭૭૦	૮૭ ૧૦ ૮૭૦	૯૭ ૧૦ ૯૭૦
૫૮ ૧૦ ૫૮૦	૬૮ ૧૦ ૬૮૦	૭૮ ૧૦ ૭૮૦	૮૮ ૧૦ ૮૮૦	૯૮ ૧૦ ૯૮૦
૫૯ ૧૦ ૫૯૦	૬૯ ૧૦ ૬૯૦	૭૯ ૧૦ ૭૯૦	૮૯ ૧૦ ૮૯૦	૯૯ ૧૦ ૯૯૦
૬૦ ૧૦ ૬૦૦	૭૦ ૧૦ ૭૦૦	૮૦ ૧૦ ૮૦૦	૯૦ ૧૦ ૯૦૦	૧૦૦ ૧૦ ૧૦૦૦

૧૧×૧૧=૧૨૧	૧૨×૧૧=૧૩૨	૧૩×૧૧=૧૪૩	૧૪×૧૧=૧૫૪	૧૫×૧૧=૧૬૫
૧૧ ૧૨ ૧૩૨	૧૨ ૧૨ ૧૪૪	૧૩ ૧૨ ૧૫૬	૧૪ ૧૨ ૧૬૮	૧૫ ૧૨ ૧૮૦
૧૧ ૧૩ ૧૪૩	૧૨ ૧૩ ૧૫૬	૧૩ ૧૩ ૧૬૮	૧૪ ૧૩ ૧૮૨	૧૫ ૧૩ ૧૯૫
૧૧ ૧૪ ૧૫૪	૧૨ ૧૪ ૧૬૮	૧૩ ૧૪ ૧૮૨	૧૪ ૧૪ ૧૯૬	૧૫ ૧૪ ૨૧૦
૧૧ ૧૫ ૧૬૫	૧૨ ૧૫ ૧૮૦	૧૩ ૧૫ ૧૯૫	૧૪ ૧૫ ૨૧૦	૧૫ ૧૫ ૨૨૫
૧૧ ૧૬ ૧૭૬	૧૨ ૧૬ ૧૯૨	૧૩ ૧૬ ૨૦૮	૧૪ ૧૬ ૨૨૪	૧૫ ૧૬ ૨૪૦
૧૧ ૧૭ ૧૮૭	૧૨ ૧૭ ૨૦૪	૧૩ ૧૭ ૨૨૧	૧૪ ૧૭ ૨૩૮	૧૫ ૧૭ ૨૫૫
૧૧ ૧૮ ૧૯૮	૧૨ ૧૮ ૨૧૬	૧૩ ૧૮ ૨૩૪	૧૪ ૧૮ ૨૫૨	૧૫ ૧૮ ૨૭૦
૧૧ ૧૯ ૨૦૯	૧૨ ૧૯ ૨૨૮	૧૩ ૧૯ ૨૪૭	૧૪ ૧૯ ૨૬૬	૧૫ ૧૯ ૨૮૫
૧૧ ૨૦ ૨૨૦	૧૨ ૨૦ ૨૪૦	૧૩ ૨૦ ૨૬૦	૧૪ ૨૦ ૨૮૦	૧૫ ૨૦ ૩૦૦

૪ દુકાનીની અર્ધી કેટલી.

૩ દોઢીઆંની અર્ધી કેટલી.

૨ દોઢીઆંની ત્રણ દમડી કેટલી

૧ આનાની પાઈ કેટલી

૧ આન ની ત્રણ દમડી કેટલી

૧૧ આનાની અર્ધી કેટલી

૧ આનાનાં દોઢીઆં કેટલાં

૧૧ આનાની ત્રણદમડી કેટલી

૩ આનાની અર્ધી કેટલી

૨ આનાની દુકાની કેટલી

૩ આનાનાં ફદીઆં કેટલાં

૭ આનાનાં ફદીઆં કેટલાં

૧૬×૧૧=૧૭૬	૧૭×૧૧=૧૮૭	૧૮×૧૧=૧૯૮	૧૯×૧૧=૨૦૯	૨૦×૧૧=૨૨૦
૧૬ ૧૨ ૧૯૨	૧૭ ૧૨ ૨૦૪	૧૮ ૧૨ ૨૧૬	૧૯ ૧૨ ૨૨૮	૨૦ ૧૨ ૨૪૦
૧૬ ૧૩ ૨૦૮	૧૭ ૧૩ ૨૨૧	૧૮ ૧૩ ૨૩૪	૧૯ ૧૩ ૨૪૭	૨૦ ૧૩ ૨૬૦
૧૬ ૧૪ ૨૨૪	૧૭ ૧૪ ૨૩૮	૧૮ ૧૪ ૨૫૨	૧૯ ૧૪ ૨૬૬	૨૦ ૧૪ ૨૮૦
૧૬ ૧૫ ૨૪૦	૧૭ ૧૫ ૨૫૫	૧૮ ૧૫ ૨૭૦	૧૯ ૧૫ ૨૮૫	૨૦ ૧૫ ૩૦૦
૧૬ ૧૬ ૨૫૬	૧૭ ૧૬ ૨૭૨	૧૮ ૧૬ ૨૮૮	૧૯ ૧૬ ૩૦૪	૨૦ ૧૬ ૩૨૦
૧૬ ૧૭ ૨૭૨	૧૭ ૧૭ ૨૮૯	૧૮ ૧૭ ૩૦૬	૧૯ ૧૭ ૩૨૩	૨૦ ૧૭ ૩૪૦
૧૬ ૧૮ ૨૮૮	૧૭ ૧૮ ૩૦૬	૧૮ ૧૮ ૩૨૪	૧૯ ૧૮ ૩૪૨	૨૦ ૧૮ ૩૬૦
૧૬ ૧૯ ૩૦૪	૧૭ ૧૯ ૩૨૩	૧૮ ૧૯ ૩૪૨	૧૯ ૧૯ ૩૬૧	૨૦ ૧૯ ૩૮૦
૧૬ ૨૦ ૩૨૦	૧૭ ૨૦ ૩૪૦	૧૮ ૨૦ ૩૬૦	૧૯ ૨૦ ૩૮૦	૨૦ ૨૦ ૪૦૦

૨૮ એકો એકો એક, આગળપર એકવીસ એકવીસ રામ ચાર એકતાળી.

૧ × ૧ = ૧	૧૧ × ૧૧ = ૧૨૧	૨૧ × ૨૧ = ૪૪૧	૩૧ × ૩૧ = ૯૬૧	૪૧ × ૪૧ = ૧૬૮૧
૨ ૨ ૪	૧૨ ૧૨ ૧૪૪	૨૨ ૨૨ ૪૮૪	૩૨ ૩૨ ૧૦૨૪	૪૨ ૪૨ ૧૭૬૪
૩ ૩ ૯	૧૩ ૧૩ ૧૬૯	૨૩ ૨૩ ૫૨૯	૩૩ ૩૩ ૧૦૮૯	૪૩ ૪૩ ૧૮૪૯
૪ ૪ ૧૬	૧૪ ૧૪ ૧૯૬	૨૪ ૨૪ ૫૭૬	૩૪ ૩૪ ૧૧૫૬	૪૪ ૪૪ ૧૯૩૬
૫ ૫ ૨૫	૧૫ ૧૫ ૨૨૫	૨૫ ૨૫ ૬૨૫	૩૫ ૩૫ ૧૨૨૫	૪૫ ૪૫ ૨૦૨૫
૬ ૬ ૩૬	૧૬ ૧૬ ૨૫૬	૨૬ ૨૬ ૬૭૬	૩૬ ૩૬ ૧૨૯૬	૪૬ ૪૬ ૨૧૧૬
૭ ૭ ૪૯	૧૭ ૧૭ ૨૮૯	૨૭ ૨૭ ૭૨૯	૩૭ ૩૭ ૧૩૬૯	૪૭ ૪૭ ૨૨૦૯
૮ ૮ ૬૪	૧૮ ૧૮ ૩૨૪	૨૮ ૨૮ ૭૮૪	૩૮ ૩૮ ૧૪૪૪	૪૮ ૪૮ ૨૩૦૪
૯ ૯ ૮૧	૧૯ ૧૯ ૩૬૧	૨૯ ૨૯ ૮૪૧	૩૯ ૩૯ ૧૫૨૧	૪૯ ૪૯ ૨૪૦૧
૧૦ ૧૦ ૧૦૦	૨૦ ૨૦ ૪૦૦	૩૦ ૩૦ ૯૦૦	૪૦ ૪૦ ૧૬૦૦	૫૦ ૫૦ ૨૫૦૦

૧૧૧ આનાની દુકાની કેટલી

૨ આનાની અર્ધી કેટલી

૧૧૧ રૂપિયાના આના કેટલા

૨૧ રૂપિયાનાં પાવણાં કેટલાં

૧૧૧૧ રૂ. ની બે આની કેટલી.

૧૧૧ રૂ. નાં દોઢીઆં કેટલાં.

૧૧ રૂ. ની અર્ધી કેટલી.

૧૧૧૧ રૂ. ની અર્ધી કેટલી.

૧૧ રૂ. ની અર્ધી કેટલી.

૧૧ રૂ. ની દુકાની કેટલી.

૬૧૧ આનાનાં દોઢીઆં કેટલાં.

૩ રૂપિયાના અર્ધી રૂ. કેટલા.

૫૧ × ૫૧ = ૨૬૦૧	૬૧ × ૬૧ = ૩૭૨૧	૭૧ × ૭૧ = ૫૦૪૧	૮૧ × ૮૧ = ૬૫૬૧	૯૧ × ૯૧ = ૮૨૮૧
૫૨ ૫૨ ૨૭૦૪	૬૨ ૬૨ ૩૮૪૪	૭૨ ૭૨ ૫૧૮૪	૮૨ ૮૨ ૬૭૨૪	૯૨ ૯૨ ૮૪૬૪
૫૩ ૫૩ ૨૮૦૯	૬૩ ૬૩ ૩૯૬૯	૭૩ ૭૩ ૫૩૨૯	૮૩ ૮૩ ૬૮૮૯	૯૩ ૯૩ ૮૬૪૯
૫૪ ૫૪ ૨૯૧૬	૬૪ ૬૪ ૪૦૯૬	૭૪ ૭૪ ૫૪૭૬	૮૪ ૮૪ ૭૦૫૬	૯૪ ૯૪ ૮૮૩૬
૫૫ ૫૫ ૩૦૨૫	૬૫ ૬૫ ૪૨૨૫	૭૫ ૭૫ ૫૬૨૫	૮૫ ૮૫ ૭૨૨૫	૯૫ ૯૫ ૯૦૨૫
૫૬ ૫૬ ૩૧૩૬	૬૬ ૬૬ ૪૩૫૬	૭૬ ૭૬ ૫૭૭૬	૮૬ ૮૬ ૭૩૬૬	૯૬ ૯૬ ૯૨૧૬
૫૭ ૫૭ ૩૨૪૯	૬૭ ૬૭ ૪૪૮૯	૭૭ ૭૭ ૫૯૨૯	૮૭ ૮૭ ૭૫૬૯	૯૭ ૯૭ ૯૪૦૯
૫૮ ૫૮ ૩૩૬૪	૬૮ ૬૮ ૪૬૨૪	૭૮ ૭૮ ૬૦૮૪	૮૮ ૮૮ ૭૭૪૪	૯૮ ૯૮ ૯૬૦૪
૫૯ ૫૯ ૩૪૮૧	૬૯ ૬૯ ૪૭૬૧	૭૯ ૭૯ ૬૨૪૧	૮૯ ૮૯ ૭૯૨૧	૯૯ ૯૯ ૯૮૦૧
૬૦ ૬૦ ૩૬૦૦	૭૦ ૭૦ ૪૯૦૦	૮૦ ૮૦ ૬૪૦૦	૯૦ ૯૦ ૮૧૦૦	૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦૦૦

૧ × ૧ = ૧	૧૧ × III = ૨	૨૧ × ૧ = ૫	૩૧ × III = ૭	૪૧ × ૧ = ૧૦
૨ ૧ II	૧૨ ૫ ૩	૨૨ II ૫	૩૨ ૫ ૮	૪૨ II ૧૦
૩ ૧ III	૧૩ ૧ ૩	૨૩ III ૫	૩૩ ૧ ૮	૪૩ III ૧૦
૪ ૫ ૧	૧૪ II ૩	૨૪ ૫ ૬	૩૪ II ૮	૪૪ ૫ ૧૧
૫ ૧ ૧	૧૫ III ૩	૨૫ ૧ ૬	૩૫ III ૮	૪૫ ૧ ૧૧
૬ II ૧	૧૬ ૫ ૪	૨૬ II ૬	૩૬ ૫ ૯	૪૬ II ૧૧
૭ III ૧	૧૭ ૧ ૪	૨૭ III ૬	૩૭ ૧ ૯	૪૭ III ૧૧
૮ ૫ ૨	૧૮ II ૪	૨૮ ૫ ૭	૩૮ II ૯	૪૮ ૫ ૧૨
૯ ૧ ૨	૧૯ III ૪	૨૯ ૧ ૭	૩૯ III ૯	૪૯ ૧ ૧૨
૧૦ II ૨	૨૦ ૫ ૫	૩૦ II ૭	૪૦ ૫ ૧૦	૫૦ II ૧૨

૩ રા. ની બેઆની કેટલી.
 ૩II રા. નાં પાવલાં કેટલાં.
 ૩III રા. ની બે આની કેટલી.
 ૩ રા. ના ફોટીઆં કેટલાં.
 ૩ રા. બે આની કેટલી.
 ૩II રા. ની બે આની કેટલી.

૨IIII રા. ની દુકાની કેટલી.
 ૩ રા. ની અર્ધી કેટલી.
 ૩ રા. ના આના કેટલા.
 ૨ આનાની દુકાની કેટલી.
 ૩ રા. ના ફોટીઆં કેટલાં.
 ૨II રા. ના ફોટીઆં કેટલાં.

૫૧ × III = ૧૨	૬૧ × ૧ = ૧૫	૭૧ × III = ૧૭	૮૧ × ૧ = ૨૦	૯૧ × III = ૨૨
૫૨ ૫ ૧૩	૬૨ II ૧૫	૭૨ ૫ ૧૮	૮૨ II ૨૦	૯૨ ૫ ૨૩
૫૩ ૧ ૧૩	૬૩ III ૧૫	૭૩ ૧ ૧૮	૮૩ III ૨૦	૯૩ ૧ ૨૩
૫૪ II ૧૩	૬૪ ૫ ૧૬	૭૪ II ૧૮	૮૪ ૫ ૨૧	૯૪ II ૨૩
૫૫ III ૧૩	૬૫ ૧ ૧૬	૭૫ III ૧૮	૮૫ ૧ ૨૧	૯૫ III ૨૩
૫૬ ૫ ૧૪	૬૬ II ૧૬	૭૬ ૫ ૧૯	૮૬ II ૨૧	૯૬ ૫ ૨૪
૫૭ ૧ ૧૪	૬૭ III ૧૬	૭૭ ૧ ૧૯	૮૭ III ૨૧	૯૭ ૧ ૨૪
૫૮ II ૧૪	૬૮ ૫ ૧૭	૭૮ II ૧૯	૮૮ ૫ ૨૨	૯૮ II ૨૪
૫૯ III ૧૪	૬૯ ૧ ૧૭	૭૯ III ૧૯	૮૯ ૧ ૨૨	૯૯ III ૨૪
૬૦ ૫ ૧૫	૭૦ II ૧૭	૮૦ ૫ ૨૦	૯૦ II ૨૨	૧૦૦ ૫ ૨૫

૩૦ એકના એક વહી કાંઈ નહિ. (આગળપર:-આરના એય વહી એક)

૧	૧૧ ૧-૧	૨૧-૧-૨	૩૧-૧-૩	૪૧-૧-૪
૨	૧૨ ૨ ૧	૨૨ ૨ ૨	૩૨ ૨ ૩	૪૨ ૨ ૪
૩	૧૩ ૩ ૧	૨૩ ૩ ૨	૩૩ ૩ ૩	૪૩ ૩ ૪
૪	૧૪ ૪ ૧	૨૪ ૪ ૨	૩૪ ૪ ૩	૪૪ ૪ ૪
૫	૧૫ ૫ ૧	૨૫ ૫ ૨	૩૫ ૫ ૩	૪૫ ૫ ૪
૬	૧૬ ૬ ૧	૨૬ ૬ ૨	૩૬ ૬ ૩	૪૬ ૬ ૪
૭	૧૭ ૭ ૧	૨૭ ૭ ૨	૩૭ ૭ ૩	૪૭ ૭ ૪
૮	૧૮ ૮ ૧	૨૮ ૮ ૨	૩૮ ૮ ૩	૪૮ ૮ ૪
૯ વહી.	૧૯ ૯ ૧	૨૯ ૯ ૨	૩૯ ૯ ૩	૪૯ ૯ ૪
૧૦-૦-૧	૨૦ ૦ ૨	૩૦ ૦ ૩	૪૦ ૦ ૪	૫૦ ૦ ૫

૪ રા ના આના ફેરલા
 ૪ા રા ની બે આની ફેરલા
 ૪ા રા નાં પાવલાં ફેરલાં
 ૪ા રા ના અર્ધા રા ફેરલા
 ૪ રા ની બે આની ફેરલા
 ૪ા રા ના આના ફેરલા

૪ા રા નાં પાવલાં ફેરલાં
 ૪ા રા ની બે આની ફેરલા
 ૪ા રા ના આના ફેરલા
 ૪ રા નાં પાવલાં ફેરલાં
 ૪ા રા ની બે આની ફેરલા
 ૪ા રા નાં પાવલાં ફેરલાં

૫૧ ૧-૫	૬૧-૧-૬	૭૧ ૧ ૭	૮૧ ૧ ૮	૯૧ ૧ ૯
૫૨ ૨ ૫	૬૨ ૨ ૬	૭૨ ૨ ૭	૮૨ ૨ ૮	૯૨ ૨ ૯
૫૩ ૩ ૫	૬૩ ૩ ૬	૭૩ ૩ ૭	૮૩ ૩ ૮	૯૩ ૩ ૯
૫૪ ૪ ૫	૬૪ ૪ ૬	૭૪ ૪ ૭	૮૪ ૪ ૮	૯૪ ૪ ૯
૫૫ ૫ ૫	૬૫ ૫ ૬	૭૫ ૫ ૭	૮૫ ૫ ૮	૯૫ ૫ ૯
૫૬ ૬ ૫	૬૬ ૬ ૬	૭૬ ૬ ૭	૮૬ ૬ ૮	૯૬ ૬ ૯
૫૭ ૭ ૫	૬૭ ૭ ૬	૭૭ ૭ ૭	૮૭ ૭ ૮	૯૭ ૭ ૯
૫૮ ૮ ૫	૬૮ ૮ ૬	૭૮ ૮ ૭	૮૮ ૮ ૮	૯૮ ૮ ૯
૫૯ ૯ ૫	૬૯ ૯ ૬	૭૯ ૯ ૭	૮૯ ૯ ૮	૯૯ ૯ ૯
૬૦ ૦ ૬	૭૦ ૦ ૭	૮૦ ૦ ૮	૯૦ ૦ ૯	૧૦૦ ૦ ૧૦

૭૫ ૦૧	૮૨૫ ૨૫૫	૧૫૭૫ પા	૨૩૨૫ ૭૫૫	૬૦૦ ૨૦
૧૫ ૦૫	૮૦ ૩	૧૬૫ પા	૨૪૦ ૮	૬૦૦ ૩૦
૨૨૫ ૦૫૫	૮૭૫ ૩૫	૧૭૨૫ પા	૨૪૭૫ ૮૫	૧૨૦૦ ૪૦
૩૦ ૧	૧૦૫ ૩૫	૧૮૦ ૬	૨૫૫ ૮૫	૧૫૦૦ ૫૦
૩૭૫ ૧૫	૧૧૨૫ ૩૫૫	૧૮૭૫ ૬૫	૨૬૨૫ ૮૫૫	૧૮૦૦ ૬૦
૪૫ ૧૫	૧૨૦ ૪	૧૯૫ ૬૫	૨૭૦ ૮	૨૧૦૦ ૭૦
૫૨૫ ૧૫૫	૧૨૭૫ ૪૫	૨૦૨૫ ૬૫૫	૨૭૭૫ ૬૫	૨૪૦૦ ૮૦
૬૦ ૨	૧૩૫ ૪૫	૨૧૦ ૭	૨૮૫ ૬૫	૨૭૦૦ ૯૦
૬૭૫ ૨૫	૧૪૨૫ ૪૫૫	૨૧૭૫ ૭૫	૨૯૨૫ ૬૫૫	૩૦૦૦ ૧૦૦
૭૫ ૨૫	૧૫૦ ૫	૨૨૫ ૭૫	૩૦૦ ૧૦	૩૩૦૦ ૧૧૦

૩ શ. ના આના કેટલા.

૫૫ શ. ના આના કેટલા.

૦૫૫ શ. નાં દોઢીઆં કેટલાં

૧ શ. ની દુકાની કેટલી.

૦૫૫ શ. ની ત્રણદમડી કેટલી.

૦૧ શ. ની દુકાની કેટલી.

૦૫૫ શ. ના આના કેટલા.

૦૫૫ શ. નાં પાવલાં કેટલાં

૧ શ. ની અર્ધી કેટલી.

૨૫ શ. ની એ આની કેટલી.

૧૫૫ શ. નાં પાવલાં કેટલાં

૧૫ શ. ના આના કેટલા

૧૫૫ શ. ની આની કેટલી.

૨૫૫ શ. નાં પાવલાં કેટલાં.

૧૫ શ. ની એ આની કેટલી.

૨૫ શ. ની એ આની કેટલી.

૩૫૫ શ. નાં પાવલાં કેટલાં.

૩૫ શ. ની એ આની કેટલી.

૧૫૫ શ. નાં દોઢીઆં કેટલાં.

૧૫ શ. ની ત્રણદમડી કેટલી.

૧૫ શ. ના અર્ધી શ. કેટલા.

૨૫ શ. નાં પાવલાં કેટલાં.

૨૫૫ શ. ની એ આની કેટલી.

૨૫ શ. ના આના કેટલા.

૨૦ અર્ધી શ. ના શ. કેટલા

૨ શ. ના દળુ કેટલા.

૩ શ. નાં પાવલાં કેટલાં.

૨૫૫ શ. ના આના કેટલા.

૨૫૫ શ. ના દળુ કેટલા.

૨૫૫ આનાની ત્રણદમડી કેટલી.

૦૫૫ આનાની ત્રણદમડી કેટલી.

૩૫ શ. ના અર્ધી શ. કેટલા

૩ શ. ની એ આની કેટલી.

૩ શ. નાં પાવલાં કેટલાં.

૩૫ શ. ના આના કેટલા.

૨૫ શ. ના દળુ કેટલા

૨૦ રા. ના દોઢીઆં કેટલાં

૫ રા. ના આના કેટલા

૫૦ રા. ની બે આની કેટલી

૫૦ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૭ રા. ના આના કેટલા

૬૦ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૬૦૦ રા. ની બે આની કેટલી

૬૦૦ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૬૦ રા. ની બે આની કેટલી

૬ રા. ના આના કેટલા

૬૦ રા. ની બે આની કેટલી

૫૦ રા. ની બે આની કેટલી

૪ રા. ના અર્ધા રા. કેટલા

૧ રા. ના અર્ધા રા. કેટલા

૬ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૧૦ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૬૦ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૭ રા. ના અર્ધા રા. કેટલા

૬૦ રા. ના અર્ધા રા. કેટલા

૫૦૦ રા. ના આના કેટલા

૫૦ રા. ના આના કેટલા

૬ રા. ની આની કેટલી

૬ રા. ના આના કેટલા

૫ રા. ની બે આની કેટલી

૫ રા. ના અર્ધા રા. કેટલા

૬૦૦ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૬૦ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૫૦૦ રા. ની બે આની કેટલી

૭ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૭ રા. ની બે આની કેટલી

૭૦૦ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૭૦ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૨૦ રા. ના આના કેટલા

૭૦ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૭ રા. ની બે આની કેટલી

૬ રા. ની બે આની કેટલી

૩૦ રા. ના આના કેટલા

૮ રા. ના આના કેટલા

૮૦ રા. ની બે આની કેટલી

૪૦૦ રા. ના આના કેટલા

૮ રા. ની બે આની કેટલી

૮ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૫૦ રા. ના આના કેટલા

૮૦ રા. નાં પાવલાં કેટલાં

૮ રા. ના અર્ધા રા. કેટલા

૧૬ ફદીઆની અર્ધા કેટલી

૯ દુકાનીની અર્ધા કેટલી

૧૨ ફદીઆની દુકાની કેટલી

૨૪ પાદના આના કેટલા

૯ પાદના દોઢીઆં કેટલાં

૧૨ પાદની દુકાની કેટલી

૨૦ પાદનાં ફદીઆં કેટલાં

૬ દુકાનીની અર્ધા કેટલી

૮ દુકાનીનાં ફદીઆં કેટલાં

૧૨ દુકાનીના આના કેટલા

૩૬ પાદનાં ફદીઆં કેટલાં

૧૮ દુકાનીના આના કેટલા

૧૬ ફદીઆની દુકાની કેટલી

૧૫ ફદીઆના આના કેટલા

૩૩ ફદીઆના આના કેટલા

૯ ફદીઆના દોઢીઆં કેટલાં

૬ ફદીઆનાં દોઢીઆં કેટલાં

૧૨ ફદીઆના આના કેટલા

૧	એકમ	એક	ખાનામાં લખાય છે.
૧૦	દશક	બે	ખાનામાં લખાય છે.
૧૦૦	સો	ત્રણ	ખાનામાં લખાય છે.
૧,૦૦૦	હજાર	ચાર	ખાનામાં લખાય છે.
૧૦,૦૦૦	દશ હજાર	પાંચ	ખાનામાં લખાય છે.
૧,૦૦,૦૦૦	લાખ	છ	ખાનામાં લખાય છે.
૧૦,૦૦,૦૦૦	દશ લાખ	સાત	ખાનામાં લખાય છે.
૧ ૧,૦૦,૦૦,૦૦૦	કરોડ	આઠ	ખાનામાં લખાય છે.
૧૦,૦૦,૦૦,૦૦૦	દશ કરોડ	નવ	ખાનામાં લખાય છે.
૧,૦૦,૦૦,૦૦,૦૦૦	અબજ	દશ	ખાનામાં લખાય છે.

ચાર બદામે પા	૮૦	૫	૦)~	૬૧	૦૧૧	૭૫
દોકડો.	૮૪	પા	૦)-૧	૭૧૧-૧	૦૧૧~	૮૧
	૮૮	પા૧	૦)-૧૧	૮૧-૨	૦૧૧~	૮૭૧
૪બ.૦દો.	૯૨	પા૧૧	૦)-૧૧૧	૧૦૧૧-૩	૦૧૧~	૯૩૧૧
૮ ૦૧૧	૯૬	૬	૦)~	૧૨૧૧	૧)	૧૦૦
૧૨ ૦૧૧૧	૧૦૦	૬૧	૦)=૧	૧૪-૧		
૧૬ ૧	૨૫ બદામે ૦)૦૧		૦)~૧૧	૧૫૧૨	ચાર આને પા ૩૫૧૦૧	
૨૦ ૧૧	૫૦ બદામે ૦)૦૧૧		૦)=૧૧૧	૧૭-૩	૪ - ૦૧	
૨૪ ૧૧૧	૭૫ બ. ૦)૦૧૧૧		૦)~	૧૮૧૧૧	૮ - ૦૧૧	
૨૮ ૧૧૧૧	૧૦૦બદામે૦)-		૦)~	૨૦૧-૧	૧૨ - ૦૧૧૧	
૩૨ ૨			૦)~૧૧૧	૨૧૧૧-૨	૧૬ - ૧)	
૩૬ ૨૧	૩ પાકએ ૦)૦૧		૦)~૧૧૧૧	૨૩-૩	૨૦ - ૧૧	
૪૦ ૨૧૧	૬ પાકએ ૦)૦૧૧				૨૪ - ૧૧૧	
૪૪ ૨૧૧૧	૯ પાકનો ૦)૦૧૧૧	૦૧. ૩.	૦૧. ૩.	૨૫	૨૮ - ૧૧૧૧	
૪૮ ૩	૧૨પાકનો ૦)-	૦૧-	૦૧-	૩૧	૩૨ - ૨)	
૫૨ ૩૧		૦૧~	૦૧~	૩૭૧	૩૬ - ૨૧	
૫૬ ૩૧૧	પા આનાનો દોઢ	૦૧~	૦૧~	૪૩૧૧	૪૦ - ૨૧૧	
૬૦ ૩૧૧.	દોકડો ને એક બદામ.	૦૧	૦૧	૫૦	૪૪ - ૨૧૧૧	
૬૪ ૪	દો. બ.	૦૧~	૦૧~	૫૬૧	૪૮ - ૩)	
૬૮ ૪૧	૦)૦૧ ૧૧-૧	૦૧~	૦૧~	૬૨૧૧	૫૨ - ૩૧	
૭૨ ૪૧૧	૦)૦૧૧ ૩-૨	૦૧~	૦૧~	૬૮૧૧	૫૬ - ૩૧૧	
૭૬ ૪૧૧૧	૦)૦૧૧૧ ૪૧-૩	૦૧~	૦૧~		૬૦ - ૩૧૧૧	

૬૪ - ૪)	૮૦૦- ૫૦	૫૦ ,, ૧૧	૭૦ શેરે ૧૧૧૧
૬૮ - ૪૧	૧૨૦૦- ૭૫	૬૦ ,, ૧૧	૮૦ ,, ૨
૭૨ - ૪૧૧	૧૬૦૦- ૧૦૦	૭૦ ,, ૧૧૧	૯૦ ,, ૨૧
૭૬ - ૪૧૧૧	અઢી રૂપિયા બાર	૮૦ ,, ૨	૧૦૦ ,, ૨૧૧
૮૦ - ૫)	એક અધોળા	૯૦ ,, ૨૧	૨૦૦ ,, ૫
૮૪ - ૫૧	૨૧૧ ,, ૦)	૧૦૦ ,, ૨૧૧	૩૦૦ ,, ૭૧૧
૮૮ - ૫૧૧	૫ ,, ૦)	દશે શેરે ૫૧ માણુ	૪૦૦ ,, ૧૦
૯૨ - ૫૧૧૧	એક નવટાંક	૧૦ શેરે ૦૧	૫૦૦ ,, ૧૨૧૧
૯૬ - ૬	૭૧૧ ,, ૦)	૨૦ ,, ૦૧૧	૬૦૦ ,, ૧૫
૧૦૦ - ૬૧	૧૦ ,, ૦૧ શેર	૩૦ ,, ૦૧૧૧	૭૦૦ ,, ૧૭૧૧
૨૦૦ - ૧૨૧૧	૨૦ ,, ૦૧૧	૪૦ ,, ૧	૮૦૦ ,, ૨૦
૩૦૦ - ૧૮૧૧૧	૩૦ ,, ૦૧૧૧	૫૦ ,, ૧૧	૯૦૦ ,, ૨૨૧૧
૪૦૦ - ૨૫	૪૦ ,, ૧૨૧૨	૬૦ ,, ૧૧૧	૧૦૦૦ ,, ૨૫

કોષ્ટકો અને તેની ટુંકી ધાતો.

શિખવનારને સુચના, દરેક ધાત પહેલાં તેનું સાદું કોષ્ટક હોય અને કોષ્ટકનું મૂળ જે વડે બંધાતું હોય તે વડે ધાતો શરૂ કરેલી હોય તો બાળકને શિખવવું સુગમ પડે છે. આ ચોપડીમાં તેમ કરવાનો મેં પ્રયત્ન કર્યો છે. માપ, તોલ, વિગેરેથી સાખીત કરી શકાય તેવી ધાતો શિખવતાં તેનાં માપ, તોલ વિગેરે અચ્ચાંઓની નજર આગળ રાખી સાખીત કરી બતાવવી. તેથી બાળક થોડા વખતમાં અને થોડી મહેનતે શિખશે.

નાણું (ચલન)	એક રૂપિયાની બેચાની	સુરતી પૈસાની ધાત.
૧૧૧ પાંચનો અધેલો.	એક રૂપિયાના આના ૧૬	પૈસા એકની નાસરી ૪
૩ પાંચનો પૈસા.	એક રૂપિયાના ઢાળુ ૩૨	પૈસા એકની દમડી આઠ.
૨ પૈસાનો ઢાળુ.	એક રૂપિયાના પૈસા ૬૪	પૈસા એકની બદામ વીસ.
૪ પૈસાનો આનો.	એક રૂપિયાના દોઢા ૧૦૦	૦૧૧ પૈસાનો એક સવાયો.
૮ પૈસાની } બેચાની.	એક રૂપિયાની પાઈ ૧૯૨	૦૧૧૧ પૈસાનો મોટો સવાયો.
૨ આનાની }	૧ રૂપિયાની બદામો ૧૬૦૦	૧૧૧ પૈસાનો મોટો પૈસા.
૪ આનાનું પાવલું.	૧૬ વિસવાશીની ૧બદામ.	૩ પૈસાનો ટકો.
૮ આનાનો અડધો.	૧૬ બદામનો દોઢો.	૧૧ પૈસાનું ૧ ફદીલું સવાયો.
૧૬ આનાનો રૂપિઓ.	દોઢા એકના દોઢા ૧૦૦	૮૦ પૈસાનો એક રૂપિઓ.
એક રૂપિયાના અડધા ૨	આના એકના ઉપઆના ૧૬	
એક રૂપિયાની પાવલી ૪	એક ઉપઆના ૦૧૧૧ પાંચ.	સવા દોઢાનો સવાયો

(ટીપ) ફદીલું એટલે ઇંગ્રેજ સરકારનો પાડેલો પૈસો. એને કાઠીયાવાડમાં કાવડીલું કહે છે; મુંબઈમાં દોઢીલું કહે છે; સસ્તમાં સવાકો કહે છે; ગુજરાતમાં ધણે ઠેકાણે જઈ કહે છે. મુંબઈમાં ફદીલું ચાર પાંચને કહે છે.

તોલ-શીયાના તોલ જેટલું વજન તે શીયાભાર અને પેસાના તોલ જેટલું વજન તે પેસાભાર. નવટાંક (નવપેસા) સુધી ગણીને તોલવાની મહેનત બચાવવા માટે તેનું એક કાટલું વાપર્યું છે, તે ઉપરથી તેનું નામ નવટાંક. નવટાંકનું અડધું તે અધોળ વિગેરે અર્થ પૂર્વક બાળકને સાખીતીથી સમજાવવું.

૨૧૧ શીયાભાર અધોળ.	૧૮ પેસાભાર પાશેર.	પાશેરનાં „ ૧૦
૨ અધોળે નવટાંક.	૩૬ પેસાભાર અચ્છેર.	નવટાંકના „ ૫
૨ નવટાંકે પાશેર.	૫૪ પેસાભાર પોણોશેર.	અધોળના „ ૨૧
૨ પાશેરે અચ્છેર.	૭૨ પેસાભાર એકશેર.	શેરના અચ્છેર ૨
૨ અચ્છેરે શેર.	શેરના શીયાભાર ૪૦	શેરના પાશેર ૪
૪૧૧ પેસાભાર અધોળ	પોણોશેરના „ ૩૦	શેરનાં નવટાંક ૮
૯ પેસાભાર નવટાંક.	અચ્છેરના „ ૨૦	શેરનાં અધોળાં ૧૬

• મણની ધાત.

૪૦ શેરનો મણ.
મણ ૧ ના અધમણીયા ૨
મણ ૧નાં તોલાં ૪
મણ ૧ ની પાંચશેરી ૮
મણ ૧ ની અઢીશેરી ૧૬
મણ ૧ ની સવાશેરી ૩૨

માપ તોલ:—

માણી એકના મણ ૧૨
કળશીના મણ ૧૬
ખાંડીના મણ ૨૦
ભારના „ ૨૪
કોથળાના „ ૫
ખેડીઆના „ ૩૨
ગાશીના „ ૩૦
પક્ષાના મણ ૬૧૧
હારાના „ ૨૧
નાના હારાના „ ૭
મૂડાના „ ૪૦
પોટા મૂડાના „ ૧૦૦

તોલાની ધાત.

તોલા એકના ગદીઆણા ૨

તોલા એકના માસા ૧૨
તોલા „ વાલ ૩૨
તોલા એકની રતી ૯૬
ગદીઆણા એકના વાલ ૧૬
વાલ એકની રતી ૩
રતી એકના મગ ૪
રતી એકના ચોખા ૬

ગણતર.

સેંકડા એકના નંગ ૧૦૦
કોડી એકના નંગ ૨૦
દશકા એકના નંગ ૧૦
હજન એકના નંગ ૧૨

ભરત.

૧૨ (ધંચ) તમુનો ૧ ઝુટ.
૨ ઝુટનો ૧ ગજ.
૩ ઝુટનો અથ- } ૧ વાર
વા ૧૧૧ ગજનો }
નવા ગજના ૨૪ તસુ.
જૂના ગજના ૨૭ તસુ.
વીંઠા ૧ ના વસા ૨૦
વસા ૧ ની વીસવાસી ૨૦
ગાઉ ૧ ના દંડ ૨૦૦૦

દંડ ૧ ના હાથ ૫
હાથ ૧ ના આંગળ ૨૪
આંગળ ૧ ના જવ ૮

વખત.

૬૦ વિપળની ૧ પળ.
૬૦ પળની ૧ ધડી.
૭૧૧ ધડીનો પહોર.
૮ પહોરની રાત્રી તથા દિવસ.
સાત દિવસનું સતવારીઉં.
૧૫ દિવસનું પખવાડીઉં.
૨ પખવાડીઆનો માસ.
૩૦ દિવસનો ૧ મહિનો.
૧૨ મહિનાનું વરસ.

૭૫=પોણોસો.
૯૯૧=પોણીસો.
૧૦૦૧=સાડીસો.
૧૦૦૧૧=એકસોતે પોણી ૧
૧૫૦=દોઢસો.
૨૫૦=અઢીસો.
૩૫૦=સાડાત્રણસો.
૪૭૫=પોણાપાંચસો.
૧૫૦૦=પંદરસો (એક હ-
જારને પાંચસો.)

ટૂંકામાં લખવાની વાપરેલી રીત.

૧. ૧૧-૧૧; દોઢ રૂપીઆ દોઢ આનો.
 ૨. ૧૧૭૧૨; દોઢ રૂ; ૭૧ દો, ૨ બ.
 ૩. ૧૧૦)૧૧; સવા રૂ; ૧૧ ઉપઆનો.
 ૪. ૧૧૧૧૧ દો. ૧૧ રૂ; અર્ધો રૂપીઆ,
 ૩૧ આ૦. દો. ૧૧, બ૦ ૨.
 ૫. ૧)૦)૧૧; દોઢ ઉપઆનો.
 દો. ૩૧ ૦) રૂ; ૩૧ દો, ૨ વિસવાશી.
 ૬. ૧-૫-૬; એક રૂ, ૫ આ૦ ૬ પા.
 ૭. ૧)-૧૧૨; ૧ રૂ, ૧૧ આ૦, ૨ ઉપઆનો.
 ૮. ૧)૦૧૧૧૫; ૧ રૂ. ૧૧ આ. ૧૧ પા.
 ૯. ૩૧ ૩૧; ૩૧ મળુ, ૩૧ શેર.
 ૧૦. ૨૧૧; અઢીશેર ને નવટાંક.
 ૧૧. ૩૧ ૩; ૩૧ શેર, ને ૩ રૂ. ભાર.
૧૨. ૧૧૨ પે. ભાર. ૧૧ શેર.
 ૨ પેસા ભાર.
 ૧૩. ૦)-૧૧; દોઢ અધોળ.
 ૧૪. ૦)૩; ત્રણ રૂપીઆ ભાર.
 ૧૫. ૧૧૧૧૧૧૧૧; ખાંડી ૧૧,
 મળુ ૧૧, શે. ૧૧, દોઢ અધોળ.
 ૧૬. ૧૧૧૧૧૧૧૧; કળશી ૧૧, મળુ
 ૧૧, શેર ૧૧, ૧૧ રૂ. ભાર.
 ૧૭. ૧૧૦)૦)૨ અર્ધુ એડીયું ને નવટાંક.
 ૧૮. ૧૧૦)૨; અર્ધો તોલો બે વાન,
 ૨ રતી.
 ૧૯. ૧)૦)૧; એક ગદી, એક રતી.
 ૨૦. ૦)૦)૨; બે વિસવાશી ઇત્યાદિ

વરસના ૧૨ મહિના.

૧. કાર્તિક. ૨. માગશર. ૩. પોષ. ૪. મહા. ૫. શ્રાવણ. ૬. ચૈત્ર.
 ૭. વૈશાખ. ૮. જ્યેષ્ઠ. ૯. અષાઢ. ૧૦. શ્રાવણ. ૧૧. ભાદરવો.
 ૧૨. આસિ.

અઠવાડીઆના સાત વાર.

રવિ. સોમ. મંગળ. બુધ. ગુરુ. શુક્ર. શની,
 એક મહિનાનાં પખવાડીઆં ૨, (૧ શુદ્ધ અથવા અન્નવાળીઉં, ૨. વદ
 અથવા અપરિઉં) અઠવાડીઆં ૪.

પખવાડીઆની પંદર તિથીઓ.

- ૧ પડવો ૨. ખીજ. ૩. ત્રીજ. ૪. ચોથ. ૫. પાંચમ. ૬. છઠ. ૭. સાતમ.
 ૮. આઠમ. ૯. નોમ ૧૦. દસમ. ૧૧. અગિયારશ. ૧૨. બારશ. ૧૩. તેરશ.
 ૧૪. ચૌદશ. ૧૫. પૂનમ. (વદમાં અમાસ=.)

ઇંગ્રેજી બાર મહિનાનાં નામો (દિવસો સાથે).

૧. જાન્યુઆરી	૩૧	૫. મે	૩૧	૯. સપ્ટેમ્બર	૩૦
૨. ફેબ્રુઆરી	૨૮	૬. જુન	૩૦	૧૦. ઓક્ટોબર	૩૧
૩. માર્ચ	૩૧	૭. જુલાઈ	૩૧	૧૧. નવેમ્બર	૩૦
૪. એપ્રિલ	૩૦	૮. અગસ્ટ	૩૧	૧૨. ડિસેમ્બર	૩૧

ગુનરાત્રી અને બાળબોધ મૂળાક્ષરો.

(સ્વર)

અ આ ઇ ઈ ઉ ઊ એ ઐ

ઍ આ ઇ ઈ ઉ ઊ ઍ ઐ

ઓ ઔ અં અઃ

ઓ ઔ અં અઃ

(વ્યંજન)

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ છ જ ઝ

ક સ ગ ઘ ઙ ચ છ જ ઝ

ઞ ટ ઠ ડ ઢ ણ ત થ દ ધ

ઞ ટ ઠ ડ ઢ ણ ત થ દ ધ

ન પ ફ બ ભ મ ય ર લ

ન પ ફ બ ભ મ ય ર લ

વ શ ષ સ હ ળ ક્ષ જ્ઞ

વ શ ષ સ હ ળ ક્ષ જ્ઞ

(ખારાખડીઓ.)

“અ” ની નિશાની નથી.	૧ કાનો.	૨ -હસ્ત (ધ) અજળુ	૩ દીર્ઘ (ધ) અજળુ	૪ -હસ્ત (ઉ) વરડું	૫ દીર્ઘ (ગ) વરડું
એક માત્રા	બે માત્રા	૧ કાનો માત્રા	૨ કાનો બે માત્રા	અનુસ્વાર	વિસર્ગ

અ	આ	ઇ	ઈ	ઉ	ઊ	એ	ઐ	ઔ	ઓ	અં	અઃ
ક	કા	કિ	કી	કુ	કૂ	કે	કૈ	કો	કૌ	કં	કઃ
ખ	ખા	ખિ	ખી	ખુ	ખૂ	ખે	ખૈ	ખો	ખૌ	ખં	ખઃ
ગ	ગા	ગિ	ગી	ગુ	ગૂ	ગે	ગૈ	ગો	ગૌ	ગં	ગઃ
ઘ	ઘા	ઘિ	ઘી	ઘુ	ઘૂ	ઘે	ઘૈ	ઘો	ઘૌ	ઘં	ઘઃ
ચ	ચા	ચિ	ચી	ચુ	ચૂ	ચે	ચૈ	ચો	ચૌ	ચં	ચઃ
છ	છા	છિ	છી	છુ	છૂ	છે	છૈ	છો	છૌ	છં	છઃ
જ	જા	જિ	જી	જુ	જૂ	જે	જૈ	જો	જૌ	જં	જઃ
ઝ	ઝા	ઝિ	ઝી	ઝુ	ઝૂ	ઝે	ઝૈ	ઝો	ઝૌ	ઝં	ઝઃ
ટ	ટા	ટિ	ટી	ટુ	ટૂ	ટે	ટૈ	ટો	ટૌ	ટં	ટઃ
ઠ	ઠા	ઠિ	ઠી	ઠુ	ઠૂ	ઠે	ઠૈ	ઠો	ઠૌ	ઠં	ઠઃ
ડ	ડા	ડિ	ડી	ડુ	ડૂ	ડે	ડૈ	ડો	ડૌ	ડં	ડઃ
ઢ	ઢા	ઢિ	ઢી	ઢુ	ઢૂ	ઢે	ઢૈ	ઢો	ઢૌ	ઢં	ઢઃ
ણ	ણા	ણિ	ણી	ણુ	ણૂ	ણે	ણૈ	ણો	ણૌ	ણં	ણઃ

त	ता	ति	ती	तु	तू	ते	तै	तो	तौ	तं	तः
थ	था	थि	थ्री	थु	थू	थे	थै	थो	थौ	थं	थः
द	दा	दि	दी	दु	दू	दे	दै	दो	दौ	दं	दः
ध	धा	धि	धी	धु	धू	धे	धै	धो	धौ	धं	धः
न	ना	नि	नी	नु	नू	ने	नै	नो	नौ	नं	नः
प	पा	पि	पी	पु	पू	पे	पै	पो	पौ	पं	पः
इ	इा	इि	इ्री	इु	इू	इे	इै	इो	इौ	इं	इः
ज	जा	जि	जी	जु	जू	जे	जै	जो	जौ	जं	जः
ल	ला	लि	ली	लु	लू	ले	लै	लो	लौ	लं	लः
म	मा	मि	मी	मु	मू	मे	मै	मो	मौ	मं	मः
य	या	यि	यी	यु	यू	ये	यै	यो	यौ	यं	यः
र	रा	रि	री	रु	रू	रे	रै	रो	रौ	रं	रः
ल	ला	लि	ली	लु	लू	ले	लै	लो	लौ	लं	लः
व	वा	वि	वी	वु	वू	वे	वै	वो	वौ	वं	वः
श	शा	शि	शी	शु	शू	शे	शै	शो	शौ	शं	शः
ष	षा	षि	षी	षु	षू	षे	षै	षो	षौ	षं	षः
स	सा	सि	सी	सु	सू	से	सै	सो	सौ	सं	सः
ह	हा	हि	ही	हु	हू	हे	है	हो	हौ	हं	हः
ण	णा	णि	णी	णु	णू	णे	णै	णो	णौ	णं	णः
क्ष	क्षा	क्षि	क्षी	क्षु	क्षू	क्षे	क्षै	क्षो	क्षौ	क्षं	क्षः
ज्ञ	ज्ञा	ज्ञि	ज्ञी	ज्ञु	ज्ञू	ज्ञे	ज्ञै	ज्ञो	ज्ञौ	ज्ञं	ज्ञः

સો માણુની ગદા સપાટામાં ઉંચકી બતાવનાર હાલનો ભીમસેન. પ્રોફેસર સેન્ડોનો ટુંક હેવાલ.

મહાભારતના ભીમસેનના બળની વાતો આપણે ખોટી માનવાના પ્રસંગ ઉપર આવ્યા, તેવાજ પ્રસંગમાં યુરોપના જર્મન દેશમાં પ્રોફેસર સેન્ડો પ્રગટ થયો. તેણે હાલના જમાનામાં ભીમસેનના જેવુંજ બળ પ્રગટ કરી બતાવ્યું. તે પ્રોફેસર સેન્ડો એક વખતે બચપણમાં તેના મા આપ સાથે જત્રાએ ગયો હતો, ત્યાં રોમ (ઇટાલી)નાં પથ્થરનાં મેટાં મોટાં પુતળાં જોઈને સેન્ડોને ચમત્કાર થયો, અને તેના વડીલોને પૂછતાં, તેને સમજાવવામાં આવ્યું કે આગળના વખતના શુરવીર લડવાનાં આ પુતળાં છે; અને તેઓ જીવા કદાવર હોઈ મહા બળવાન હતા. તે ઉપરથી સેન્ડોને મન થયું કે હું એવો જખરો કેમ ના થાઉં ! આથી હવામાં હાથ પગ ઉછાળતા ધાવતાં બાળકોની તનહુરસ્તી સાથે વધવાની રીત જોતાં તે ધ્યાનમાં લઈ તેણે પણ જોરથી મુઠીઓ વાળી હવામાં આડા અવળા હાથ વિંઝોળવા માંડ્યા. તે ઉપરથી પોતાનું બળ તથા શરીર વધતું જોઈને તેનો ઉત્સાહ વધ્યો. અને પછી મોટી ઉમ્મરનો થતાં કેટલાક કસરતીઓને મહાબળની કસરતો કરતાં દેખી તેણે પણ છુપી રીતે તેવી અજમાયશો કરવા માંડી. અને ધાવતાં શાવતાં તેથી વધારે ઉત્ક્રાંતમાં આવી જઈ ઇંદ્રીય વિજ્ઞાન શાસ્ત્રથી (વાત્ર ની બુક ગુજરાતીમાં સરકારી કેળવણી ખાતાએ પણ છપાવી છે) શરીર રચનાનો તેણે અભ્યાસ કર્યો, અને શરીરના દરેક અવયવનો અભ્યાસ કરી તેના અસ્પર્શના સંબંધથી વાકેફ થયા કેડે તે અવયવો કેવી રીતે ખીલે અને બળવાન થાય તથા શરીરના રોગો દૂર થઈ આરોગ્યતા આવે તે વિચારી શોધી અમલ કરવા લાગ્યો; અને આપણી ધાવણીઓ જે છેક બચપણમાં પણ બાળકોને આપવામાં આવે છે-જેને ઇંગ્રેજી નામે ડ'બેલ્સથી ઓળખીએ છીએ, તેવાં ભારે ડ'બેલ્સનો ઉપયોગ તેણે કર્યો; તેથી તેણે એટલું બળ પ્રાપ્ત કર્યું કે અમેરીકામાં એક પ્રદર્શનના કદાવર સિંહ સાથે લડવાને પણ તે તૈયાર થયો, અને તે સિંહને જીતી વશ કરી જગ જાહેર થયો. તેણે થોડા વખતમાં માણસોના બધા અવયવો સામાન્ય રીતે ખીલે અને મજબુત થાય તેવી કસરતો દેખાડી છે. તેમાંની મોટા ભાગની બાળકોને માટે છેક સાદી અને ઉપયોગી છે, તે આ બુકમાં સચના સાથે ચિત્રમાં દેખાડી આપી છે. હવે પોતાના બાળકે માટે તેનો ઉપયોગ કરવો તે વડીલ શુભચિંતકોના હાથમાં છે.

દશ ઓળખ.

આંકડામાં.

પ્રત્યક્ષ દર્શન.

શબ્દમાં.

૧

એક

૨

બે

૩

ત્રણ

૪

ચાર

૫

પાંચ

૬

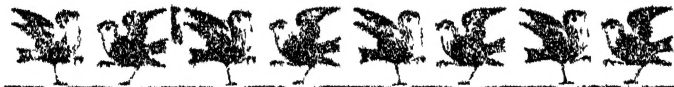
છ

૭

સાત

૮

આઠ

૯

નવ

૧૦

દશ

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦

શરૂઆતે સમજાવેલ આંક શિખવવાને આ ઉપરાંત બીજી યોડીક રીતે આ યુક્તિમાં બતાવેલી છે. મોટાકા આવે તે રીતે શિખવો.

